

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy evre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VEDEKEN:

Egy evre 24 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

SÍRDETESEK:

4-banabos petit per egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási óra 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 167.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. m.
TELEFON-SZÁM: 161.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, május 6.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelők: Láng Lajos.
A képviselőház ülése.
Aradi kereskedők nagygyűlése.
Láng Lajos kereskedelmi miniszter.
Az aradi román színi társulat.
Csanádmegyei közgyűlés.
A viaknai választás.
Ítélet a somogyi nábob ügyében.
Wallburg Ernő báró főpincér.
Vilma királyné haldeklük.
Az aradi szabadtérművészek palotája.
Aradi ember a new-yerki magyarokról.
Kegattisták közgyűlése.
A város mérlege.
Téma: Prolog. Írta: Illyés Bálint. — Germaine hozománya. Írta: Henri Datin.
Regény-Csarnok: A fehér hattyú. Írta: Catulle Mendés.

Láng Lajos.

Arad, május 5.

Horánszky Nándor örökét temérdek kombináció és komplikáció után odanyújtották végre ma Láng Lajosnak. Az új kereskedelemügyi miniszter kinevezését a király aláírta és a publikáció a hivatalos lap legközelebbi számában megjelenik.

Vége tehát a sok politikai tereferének, mely a kereskedelmi tárca betöltését körülfonta szövevényes intrikákkal, egyes csoportok érdekhajhászó törekvéseivel, úgy, hogy már-már olyannak tetszett a kereskedelmi miniszterség kérdése, mint az a bizonyos ördög-lakat, melynek meg van ugyan a nyitja, csak hogy nem találja senki.

A mai nap végre megoldotta a nehéz bonyodalmat. És a kereskedelmi tárcáról

lévén szó, szinte megbocsáthatónak tartjuk a szokatlan harcot és érdeklődést, mely a válságot megelőzte, mert hisz a most kinevezett miniszter van hivatva gazdasági életünkbe új erőt önteni, saját egyéniségének bátorságával a kiegyezési háboruban érdekeinket megvédelmezni, a heverő tőkének új jövedelmi forrásokat nyitni Magyarországon, s neki kell mint bátor műtőnek belenyulni a közgazdasági élet elmeszesedett véredényei közé, s ott vágni, gyógyítani egyaránt.

Keménykezű, céltudatos férfiut kívántak most a viszonyok a miniszteri székbe. Láng Lajos, hisszük, hogy ilyen lesz.

Az új miniszter egész életén át közgazdasági kérdésekkel foglalkozott, s a mióta politikai szereplése a parlamentben kiemelkedett, azóta minden ténye, minden nyilatkozata meggyőzhette a közgazdasági élet legkülönbözőbb faktorait arról, hogy Láng Lajos nem impressziók után halad, hanem a pozitív irány követője, s mint gyakorlati ember lép a miniszteri méltóságba.

Láng Lajosnak kurtára lesznek szabva a miniszterség mézeshetei. Olyanformán van ő, mint a katona, aki háboru előtt tartja meg a lakodalmát, még nem száradt fel arcán a nászjé csókja, de már harcra szólítja az ágyudőreit.

Es a nagy kiegyezési birokversenyek után, végződjenek azok kudarcra, vagy sikerrel, nem jön a pihenés, mert magában a miniszteriumban nagy feladatok várnak az új miniszterre.

Egy táviratunk azt jelenti ugyanis,

hogy a kereskedelmi miniszterium kettéválasztása a nagy gazdasági kérdések lebonyolítása után, mint a miniszterelnök régi vágya, okvetlenül napirendre kerül. Ez pedig korszakot fog jelenteni a magyar kereskedelem és ipar történetében.

A kereskedelmi miniszteriumban ugyan is most olyan a helyzet, hogy a vasuti ügyek agyonnyomnak mindent. S hogyan lehet kívánni egy minisztertől, hogy a vám- és kereskedelmi tárgyalásokat előkészítse, azokban részt vegyen, és amellet a vasuti ügyeket is ellássa? Egyikben, vagy másikban okvetlenül támad valami hézag, fogyatékoság.

Nem lehet csodálni tehát, ha e miniszterium kettéosztása most aktuális-sá lett.

Az osztrákok, akik köztudomás szerint előszeretettel ártják magukat a mi ügyeinkbe, ez ellen kevés kifogást támaszthatnának, mert hisz úgy van ez ő náluk is. Ausztriában van egy külön földmivelési, van egy külön ipar- és kereskedelmi, és van egy külön vasuti miniszterium.

Abból tehát, hogy most Magyarországon is ketté osztatik a kereskedelmi miniszterium, nem lehetne azt következtetni, amitől talán illetékes helyen félnek: hogy immár a kormány is el van szánva a gazdasági szakításra, azért állít fel egy valószínű kereskedelmi és ipari miniszteriumot. Es ha lehetne is, mi köze ahhoz Ausztriának? Hisz még abban az esetben is, amit ne adj isten, ha tovább fennmaradna a közös vámterület, okvetlenül szükség volna Magyarországon egy valószínű

TÁRCA

Prolog

a Király házasodik című vigjátékhoz.

Az Aradi Nemzeti Színház számára írta: Illyés Bálint.

Előadta: Géza Béla.

Egy hősi korból, — nagy s dicső királynak,
Fénylő korából jöttem én eléd:
Tisztelt közönség! ... S tőlem még se várjad,
Hogy dicsőségről mondjak itt regét!
Izzó nap az! ... szem tőle megvakulhat
S lángjától a vér büszkén felpeszeg ...
De hajh, utána sok nehéz borúnak
Emlékein felszalyog a honfi seb!

E hősi korból egy szerény virágot
Hoztam én: egy bűbajos szép idült ...
Két szív regéjét, mely egymásra lángolt
S melyet a költő oly szépen megírt ...
Érző szívének lángját rá lehelve,
S aranyporával hintve pazarul,
Hogy földerüljön tőle szív és elme
Virágosbja, midőn rá jahull. ...

Jer, délcég ifju s te érző szívű lányka,
A tündér kertbe, hol szerelem
Királyi gondot s hatalmat felváltva,

Varázsával, urrá lesz mindenem ...
S a földi ember csak az eget látja
Rámosolygó fényességével ...
S szerelmest midőn keblére zárta
A föld porában égi üdvre lel!

Jer, nagy király! s te, szépséges Banilla
Meghívlak ... im egy új kor népe vár
Gyönyörrel nézve, midőn visszavijja
Jogát a szív és — az lesz a király!
S örök pezsög kedélyű Kópjai
Vidám lelked románcát hintsd le ránk
... Tamuljunk akkor is mosolyogni,
Midőn a balsors búja, baja bánt.

S te jó közönség! ne hajts kritikára,
Ha néhány vig perccel szerezhettél
Költőm, s megannyi kész szolgája ...
... Ti csak szeressetek ... szeressetek ...!

Germaine hozománya.

Írta: Henri Datin.
(Franciaából)

A hotel szalonjában mindenki elmondta a maga históriáját. Amikor szomszédomra került a sor, így kezdte:
— én, hölgyeim, kétszer vettem feleségül ugyanazt a nőt ... letenemre! igen. Kétszer

ugyanazt a nőt, még pedig törvényes hitvesül, sőt ugyanazon anyakönyvi hivatalban mind a kétszer.

Germaine Leduc kisasszony még gyermek volt, amikor anyját elvesztette. Atyját a csapás annyira érintette, hogy többé sohase gondolt második házasságra. Életét egyetlen gyermekének a fölnevelésére áldozta, nem kimélve sem költséget, sem fáradságot.

Családaink rég idők óta benső baráti viszonyban állottak egymással és Germainet, meg engem már gyermekkorunkban egymásnak szántak. Jegyesekként nevelkedtünk fel s amikor a szerelem kicsirázott lelkünkben, az apai áldás sem késett. Eljegyzésünket nagy pompával ültük meg s két hónappal későbbre tűztük ki az esküvőt, amikor váratlanul sulyos csapás érte a családomat. Atyám egy régi jó barátja, neves bankár, kezelte a vagyonunkat; — egy napon bucsuszó nélkül átvitorlázott Amerikába.

Házasságról immár nem is álmondhattam; hiszen koldussá lettem s szívtelenség lett volna imádottnak sorsom megosztására kényszerítenem. Magam adtam tehát vissza ígéretét, hogy feleségemmé leszek. Germaine azonban szeretett s a csapás, bármennyire fájt is neki, hogy azért bennünket szenvedni lát, régi érzelmeit nem változtatta meg irányomban. Atyja, a derék Leduc ur pedig, mint gazdag s jószívű ember, elégségesnek látta a vagyonát két család számára is; így tehát a házasságot mégis megkötöttük.

ipari és kereskedelmi miniszteriumra, mert még a közös vámterület sem jelenti azt, hogy Magyarország a saját iparával és kereskedelmével ne törődjék.

Láng Lajos miniszterségének nyoszolyája tehát, mint látnivaló, nem lesz rózsákból vetve. Ami erély, öntudatosság és munkabírás hosszú közéleti pályája alatt megerősödött lelkében, azt mind szolgálatba kell szólitania.

Mert Láng Lajos erősségén nyugszik most Magyarország sorsa.

* *

A főrendiház ülése. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A főrendiház ma délelőtt tíz órakor Csáky Albin gróf elnöklése alatt rövid ülést tartott, melyen az elnök meleg szavakban emlékezett meg Szapáry István gróf egykori háznagy haláláról. Emlékét jegyzőkönyvileg örökíti meg.

Ezután a kvótabizottság tagjaiul bevasztattak: Desseffy Aurél gróf, Harkányi Frigyes báró, Lukács Antal, Pallavicini Ede örgróf és Szinrecsányi Pál szepesi püspök.

Végül egyhangulag vita nélkül elfogadták a Mexikóval kötött ideiglenes szerződésről szóló törvényjavaslatot.

Ezzel az ülés véget ért.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 5.

Még mindig a pénzügyi tárca költségvetését tárgyalja a Ház valóban csekély érdeklődés mellett. A honatyák, de különösen az újságírók, inkább arra kíváncsiak, mit hozott Széll Kálmán miniszterelnök a királytól. De a miniszterelnök ma is állig be van gombolkozva és éppenséggel nem közlékeny. Csupán Apponyi Albert gróffal, a Ház elnökével tesz kivételt, akivel hosszabban értekezett az ülés folyamán.

Csak az új delegátusok járnak bizonyos fölényvel a Házban, olyan látszatot keltenek, mint akik mindent tudnak, de a régiek lejjebb szállítják az önérzetüket.

Amikor aláírtuk a házassági szerződést, Leduc ur — jól megfontolt óvatosságból — azt a feltételt kötötte frigyünkhöz, hogy vagyona, a mely Germaine öröksége lesz, el nem adható. A mely napon tehát eladnók azt, felbomlik a házasságunk. De mit is törődtem mindezzel én! szerettük egymást és boldogok voltunk.

Boldogságunk sokáig is tartott, mignem egy felhő beárnyékolta: feleségem atyja váratlanul meghalt. Szegény, jó ember! Keservesen megsrattuk őt; eltávozására után valósággal üresnek éreztük a világot.

Néhány év múlt el a csapás után változatlan békességben, amikor a sors ismét új bonyodalmakat rendezett a számunkra. A szociális krízis pangást hozott a földművelésbe; a termés is rossz volt, a munkások lázongtak s így egyszerre oly csekély lett a jövedelmünk, hogy elégtelen lett a megélhetésre. Fizetésem, melyet hivatalom után élveztem, vajmi kevés volt arra, hogy igényünk szerint élhessünk, másra kellett tehát gondolnunk, hogy könnyítsünk a helyzeten.

A pénzügyi tárca, ahol hivatalom volt, éppen ez időtájt valami pompás vállalatról beszéltek, amihez tőkét kerestek. Részvénytársasággá alakult s előre láthatólag busás nyereség kínálkozott annak, aki a papirokból vásárol. A papírok azonban egyenként nem kaphatók, csak bizonyos részösszegekben, amihez nagy tőkére volna szükség.

En elmondtam mindent a feleségemnek, aki mélyen elgondolkozott a hallottak fölött. De nem válaszolt.

— Ha most pénzünk volna, — mondtam — gazdagok lehetnénk.

— Ugyan Gojza, — szól Kubinyinek Rosenbergy Gyula, — ne hidd, hogy te tudsz valamit, én megjósolom neked, hogy még a delegáció után se fogsz tudni semmit!

— Nono, majd elvállik!

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Aibert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László miniszterek.

Apáthy Péter a II-ik bíráló-bizottság elnöke, a k. r. kuria ítélete alapján Wolfner Tivadart végre igazolt képviselőnek jelenti ki.

Következett a

pénzügyi költségvetés

részletes tárgyalása.

A fogyasztási és italadó kérdésénél.

Szederkényi Nándor a fogyasztási adókról szól. A pénzügyminiszter beszédére reflektál. Azt mondja, hogy a miniszter szecessziós szónoki figurákkal üti el az ellenzék jogos követeléseit, é nem iparkodik orvosolni a létező bajokat. A fogyasztási adókról szólva, azt konstatálja, hogy az folyton emelkedik. Ez nem volna baj, ha az ország gazdasági állapota nem mutatna oly szomorú képet. Kifogásolja, hogy a pénzügyminiszter az adókivetésnél nincs tekintettel a nemzetgazdasági viszonyokra. A szőlőművelést nálunk végzetes veszedelem fenyegeti. A szőlőművelés sorsával pedig százezer család sorsa van összefüggésben, a szőlészet pusztulása százezer család pusztulását fogja maga után vonni. Ezért az államnak legnagyobb áldozatok is meg kell tennie a szőlészet megmentésére. És mit látunk mégis, hogyan segít a kormány? Igaz, hogy sok helyen támogatja a szőlőművelést, de más oldalon kárára van a szőlőművelésnek azáltal, hogy az olasz boroknak szabad tét enged arra, hogy Magyarország bortermelését tönkretegyje. Ennek lett azután az a szomorú következménye, hogy Magyarországon a borfogyasztás nem terjed és a bortermelők boraikat nem értékesíthetik. A fogyasztási adó mindennek dacára növekszik. A boradó leszállítását követeli. Helyteleníti, és cáfolni igyekszik azon teóriát, melylyel a miniszter megakarja győzni az országot, hogy a boradó leszállítása a borfogyasztást nem fogja emelni. Felelőssé teszi a kormányt azon bajokért, melyek néhány év alatt bekövetkeztek, ha a kormány ezek orvoslására meg nem teszi a kellő intézkedéseket. Határozati javaslatot nyújt be a boritaladó leszállítása tárgyában. (Élénk helyeslés.)

Benedek János örömmel járul Szederkényi határozati javaslatához, bár nagyobb öröme

szolgálna, ha teljesen eltörülne ezen igazságtalan adó. A fogyasztási adó igazságtalan és egyenlőtlen, mert leginkább a szegény embert sújtja. A fogyasztási adó beszédési módjáról szól. Ennek nagy hibája az, hogy zsarolja a népet, és a bérlőknek szabad kezet enged az alkoholizmus veszedelmének terjesztésére. Helyesnek tartaná, ha a miniszter intézkednék aziránt, hogy a fogyasztási adók bérlői italmérségi engedélyt ne kapjanak. A miniszteri rendeletek halmazában az ist nyilla se igazodik el. (Derűtség.)

Rákosi Viktor: Hát akkor üssön bele! (Élénk derűtség.)

Benedek János: Felhozza, hogy a miniszteri rendeletek nagy akadályokat gördítenek a vendéglős ipar útjába. A vendéglősipar támogatását sürgeti. A költségvetést nem fogadja el.

A miniszter válasza.

Lukács László pénzügyminiszter mindenekelőtt Szalay Lászlónak határozati javaslatára reflektál, mely határozati javaslat a kisüstön való főzés igazságos megadóztatását célozza. A fogyasztási adóra vonatkozólag elismeri, hogy az aránytalanul van megosztva, hogy aránytalanul súlyosan terheli a szegény népet, de a dolog úgy áll, hogy ez a fogyasztási adók természetében rejlik, ezt a bajt tőle elkülöníteni nem lehet. Az italmérségi engedély adásánál szükségesnek tartja azt, hogy a közhatóságokat megkérdezzék. Szederkényi szavaira reflektálva kijelenti, hogy álláspontját a boradót illetően már körvonalozta, és nem tartja lehetségesnek annak eltörlését, különösen nem akkor, mikor tőle minden téren reformot, új intézkedéseket követelünk.

A francia viszonyokra való utalást is helytelenítette Szederkényi, pedig szóló ezzel csak azt akarta bizonyítani, hogy a boritaladó leszállítása nincs mindig a jó hatással, mint amit tőle várnak. A kérdés súlypontja az, hogy ha leszállítják a boradót, a fogyasztás emelkedik-e? Erre ő azt feleli: Nem. Azért nem emelkedik a fogyasztás, mert a mostani adó egyesek zsebébe csuszú, ami nem volna a fogyasztóknak a mainál nagyobb hasznára. Az olasz borvám szintén egyik oka a borászat mai rossz helyzetének. Ezen állapotot a jövőben fenntartani nem lehet. A borhamisításról szólva, igéri, hogy az ellen a legszigorubb intézkedéseket meg fogja tenni. Kéri a határozati javaslatok mellőzésével a tétel elfogadását.

Szalay László határozati javaslatát a Ház nem fogadja el. Szederkényi határozati javaslatánál az ellenzéken azt kiáltották, hogy többségben vannak.

— Mennyi pénzre volna szükség, hogy mi is vásárolhassunk a papírból? — kérdezte hirtelen.

— Háromszázezer frankra.

— Akkor vegyük meg.

— De hát te, szerencsétlen, miből fizessük meg?

— A hozományból . . .

— Hogyan? hiszen akkor felbomlik a házasságunk. Hogy nem emlékszel már a föltételre?

Germaine arca diadalmasan fölragyogott:

— Megtaláltam! Megtaláltam a módot, hogy mindent megnyerjünk. Ne emlékezzél! Akarom, parancsolom! . . . Oleld meg hamar a feleségedet, aztán hallgass meg és engedelmeskedjél!

Néhány nap múlva nagy társaságot hívtunk meg ebédre. Az ebéd pompás volt, a hangulat teli örömmel, a pezsgő sem hiányzott a pohárból.

Az ebéd végén valami témáról beszélgettünk, amelyhez én is hozzá szóltam. Germaine felpattant s éppen az ellenkezőjét állította. Én hevesen visszafeleltem, ő még hangosabban. Több sem kellett; feléje szöktem és még mielőtt bárki megakadályozhatott volna, gyengéden megütöttem.

Valamennyi vendég egyszerre közénk sietett, de Germaine mit sem akart hallani a kibékülésről.

— Önök a tanuim, — kiáltott izgatottan. — Jól van! Majd lesznek szivesek eljönni velem a bíróhoz! Majd szerzek én magamnak elég-tételt! . . .

És minden kérlés ellenére, dühösen eltávozott, becsapva maga után az ajtót.

Másnap már beadta a válópórt.

Ügyvédje valami távoli rokona volt, aki nagy buzgalommal vitte a pörét. Hála jó összeköttetéseknek, fél év után már el is választott bennünket.

Germaine tehát szabaddá lett s első dolga volt eladni birtokát, amiért vevője készpénzt számlált a kezei közé. Ezzel a pénzzel Germaine hozzám sietett.

— Menj! — mondta. — Fizesd ki a 300.000 frankot, ne feledd a nyugtát. Mire visszajössz, itt találok kényelembe a te ki feleségedet.

— Drága Germaine!

— Ah, mig ez a válópör huzódott, ugyis oly nehezemre esett, tolvaj módra láthatni csak teged este — alkonyat után . . . Ha véletlenül észrevették volna, a bíróság sohasem oldotta volna föl a házasságunkat . . .

— Az bizonyos.

— De így! . . . Oh, milyen boldog vagyok most! Tudod-e, amióta nem vagy a férjem, még százszorta jobban szeretlek?

Ez az állapot azonban nem tartott soká, négy hét után ismét egybekeltünk, még pedig ugyan azon anyakönyvvezető előtt, aki először összeeskettett.

Második házasságunk boldogsága pedig még felülmúlta az elsőjét. Volt benne valami regényesség, a mi a nőknek mindenkor tetszetős; mi férfiak pedig a feleségünk szenvedélye szerint éreztük. Financiánk is pompásan sikerültek, jövedelmünk csakhamar megkét-szeresedett; az a két bájos gyermek pedig, akiknek szerelmünk adott életet, betetőzte boldogságunkat.

Lengyel Zoltán kéri a szavazatok megszámlálását.

Kubik Béla és Dedovics György megolvassák a szavazatokat. Az ellenzéken kívül a kormánypart részéről is számosan szavaztak a határozati javaslat mellett.

Elnök kijelenti, hogy 60 szavazattal 47 ellen Szederkényi határozati javaslatát mellőzi.

A tételt elfogadják.

Elnök szünetet ad.

Szünet után

Scitovszky Jenő kijelenti, hogy Szalay László adatait az ítéletből merítette és egészen helyesen arra a tapasztalatra jutott, hogy a miniszter azon intézkedése, melylyel a kis üstön való főzést lehetetlenné tette, helytelen. A jelenlegi magas adóterhelés teljesen képtelenné tette a gazdát arra, hogy kisüstön főzzön. Kéri a minisztert, hogy e kérdésben minél előbb intézkedjék. (Helyeslés.)

Szederkényi Nándor a pénzügyminiszterrel polemizál és azt mondja, hogy a miniszter érvelése egyoldalú. Rámutat arra, hogy Magyarországon 16 millió forint folyik be boritaladó címén; ezen az alapon tehát 3 millió hektoliter bort kell elfogyasztani. Nálunk pedig csak 1 millió 600,000 hektoliter termett. Ez is homályos dolog és erre vonatkozólag felvilágosítást kér a minisztertől. Bizonyítja, hogy a boritaladó akadályozza a borfogyasztást és nem az általános elszegényedés.

A dohánytermelés tételénél Rubinek Gyula, Babó Mihály és Scitovszky szóltak.

Lukács László felvilágosításai után a pénzügyi tárca költségvetését részleteiben is elfogadták. Lukács László pénzügyminisztert lelkesen megéljenztek.

Lukács László pénzügyminiszter ezután benyújtotta az *appropriáció*ról szóló törvényjavaslatot, amelyet szombaton kezdenek tárgyalni.

Holnap a *bosnyák vasutak* tárgyalása kerül sorra.

Aradi kereskedők nagygyűlése.

(A kötelező nyugdíjbiztosítás ügye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 5.

Erőteljes, impozáns formában nyilatkozott meg a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak közvéleménye a kötelező nyugdíjbiztosítás mellett, azon a nagygyűlésen, amelyet vasárnap délután hívott össze az *Aradi Kereskedők Köre*. A gyűlésen mintegy kétszázán jelentek meg, köztük a mozgalom védnökei: *Abrai Lajos*, *Andrényi Károly*, *Barabás Béla dr.* országgyűlési képviselő, *Domány József*, *Weisz Sándor*, a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének elnöke: *Zerkovitz Emil*, továbbá: *Bing Ede*, *Hegyi Albert*, *Gebhardt István*, *Maresch Gyula*, *Hoffmann Antal*, *Mittner József*, *Edvi-Ilés László*, kereskedelmi és ipar kamarai titkár, *Nagy Sándor dr.* és a kör vezető tagjai.

Tedeschi Viktor elnök a nagygyűlést lendületes szavakkal nyitotta meg. Néhány szóval ecsetelve a kereskedők mai helyzetét, amely égetően utálja őket arra, hogy jövőjük biztosítására, a nyugdíjkérdésre gondoljanak. Üdvözölte a mozgalom védnökeit, akik közül ifj. *Neuman Adolf*, külföldi uton lévén, nem jelenhetett meg. Üdvözölte a kereskedelmi alkalmazottak központjának képviselőjét, *Zerkovitz Emilt*. A nagygyűlés jegyzőkönyvének vezetésére *Klein Sándort* kérte föl, az ügy előadására pedig *Frayó Rzsót*, a kör ügyvezető-titkárát.

Faragó R. ő hosszabb előadása keretében hangsúlyozta, hogy a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak nyugdíj-ügye csakis a törvényhozás útján, kötelező nyugdíjbiztosítás által valósítható meg. Társadalmi uton próbáltak nyugdíjintézményt létesíteni *Szegeden*, de az érdeklődés hiánya miatt nem sikerült. Hogy az államtól el lehet várni a nyugdíjbiztosításnak törvényhozási rendezését, arra a külföld példája ad alapot. Németországban 1889. óta van érvényben a nyugdíjbiztosítás törvénye. Ausztriában pedig törvényjavaslat van a magánalkalmazottak nyugdíjáról. Ennek most még akadályai vannak, de ezek bizonyára el fognak

simulni, és ezek az akadályok különben olyanok, hogy nálunk aligha fognak föllépni. Majd azt bizonyította, hogy a kötelező nyugdíj az állam nagyobb megterhelése nélkül megvalósítható. Az állam terhein mindenestre könnyítene maguk a kereskedők áldozatkészsége. Hogy a kereskedők ma is keresnek módot a nyugdíjalap megteremtésére, arra nézve aradi példát hoz föl: *Andrényi Károly* aradi nagykereskedő a Magyar Vaskereskedők Szövetségében megpendítette az eszmét, hogy a viszon-elárusítók a gyárosok terhére, a nyugdíjalap javára bizonyos számlalevonásokat tegyenek, a mely csekély százalék ugyan, de évente tekintélyes összeget teremthet meg e célra. Hogy a kormány a nyugdíj-ügyet egyhamar nem ohaítja dűlőre juttatni, az tapasztalható volt a kereskedelmi alkalmazottak jogviszonyairól szóló törvénytervezet megalkotásánál. Ebben a nyugdíj-ügyet a *végkielégítéssel* akarják elűzni, amely pedig nemhogy használna, hanem ártalmára válnék a kereskedelmi alkalmazottaknak. Ezért az ügyet újra, erőlyesen kell sürgetni a kormánynál, még pedig nem csupán az országos kongresszusok keretében, hanem külön mozgalom alakjában is. Határozati javaslatot terjeszt elő, amely szerint a kör a kötelező nyugdíjbiztosítás érdekében intézzen föliratot a kereskedelmi miniszterhez, azt küldöttség adja át neki; a feliratot csatlakozás céljából küldjék meg az ország társegyesületeinek, s azok részéről szintén egy-egy ember csatlakoznék a küldöttséghez.

Zerkovitz Emil, a Kereskedelmi alkalmazottak Országos Egyesületének elnöke szolt ezután a tárgyhöz. Üdvözölte a mozgalmat, és elismerését fejezte ki a kör iránt. Majd az ügy nehézségeiről szolt, és a német biztosítási törvény példájáról szólva, fölemlítette, hogy a nyugdíjintézmény főtartása igen nagy áldozatokkal jár. Nálunk pedig vannak milliók és milliárdok új ágyukra, hadihajókra, de ennek a szociális kérdésnek megoldására sajnos, még nincsenek. Beszéde további részében nagy szakértelemmel, érdekesen szolt a nyugdíj-ügy legyes fázisairól, majd fölkérte a jelenlevő *Barabás Béla dr.* a törvényhozás kiváló tagját, hogy ezt az ügyet, a mely iránt oly szép érdeklődést tanúsított, vegye pártfogásába, s a képviselőházban legyen annak jóakaró szószólója.

Barabás Béla dr. élénk figyelem között, a lelkesedés hangjai által megszokva szolt föl. Minden társadalmi osztálynál — ugymond — a helyzet rosszabbodását jelenti, ha a jövőjének biztosítására, a nyugdíjra kénytelen gondolni. Így van ez az ügyvédi pályánál is, a melyet dusan jövedelmező pályának tartottak eddig; — lám, ma már az ügyvédek is kénytelenek a nyugdíjra gondolni. A jalkiáltás, a mely ezen a gyűlésen elhangzott, szívébe hatott, és ő, mint egy szerény tagja a törvényhozásnak, egész lelkével hiva ennek az ügynek. Majd a kereskedelmi miniszteréről szolt, a kitől első sorban várható, hogy ezt a dolgot rendezze. Magyarországon a kereskedelmi miniszteriumot föltételül *ketté kell választani*. Az egyik része *egy vasúti miniszterium*, a melynek hatáskörébe tartozzék a vasut, a posta és a hajózás. A kereskedelmi miniszter reszortját csakis az *ipar és a kereskedelem ügyei* alkossák, a miniszternek így is éjelt nappallá kell tennie, ha ezt a két gazdasági ágat virulásra akarja juttatni. Nálunk, folytatta, a kereskedelmi miniszterségnek az a speciális helyzete van, hogy annak iránya mindig a *személytől* függ, a ki a miniszteri széket betölti. Annak vannak eszméi tervei, a ki három-négy év alatt a helyébe jön, sutba dobja ezeket az eszméket és egész új meggyén kezdi a működését. Azt hiszi, ez az átka a nyugdíj-kérdésnek is. — A határozati javaslatra nézve helyesebbnek tartaná, ha előbb a *képviselőházhoz* intéznének föliratot, s ha a Ház kérvényi bizottsága azt a kereskedelmi miniszternek kiadná, akkor járuljanak deputációban ahhoz. (Eljenzés, taps.)

Keppich Zsigmond fölszólalásában kitért *Wlassics Gyula* kultuszminiszternek a képviselőházban nemrég tartott beszédére, a melyben a miniszter azt hangoztatta, hogy a kereskedő és ipari pályának nincs meg nálunk a kellő becsülése. Szomorú, hogy ez igaz; de a fő oka hogy e két pályán működők jövője, aggkora a lehető legbizonytalanabb. A határozati javaslatot azzal kívánna megtoldani, hogy a társegyesületek szintén kérjék föl a kerületük országgyű-

lési képviselőjét, m.szerint a nyugdíj-ügyet a törvényhozásban támogassák.

Ezután még *Hönich Márkus* és *Hacker Mór* szoltak a tárgyhöz, s végre a nagygyűlés a határozati javaslatot *Barabás Béla dr.* és *Keppich Zsigmond* módosítással, elfogadta s annak végrehajtásával az Aradi Kereskedők Köre választmányát bizta meg.

TÁVIRATOK.

A közös miniszterek Budapesten.

Budapest, máj. 5. *Goluchovszky* gróf közös hadügyminiszter tegnap este *Mérey Kajetán* osztályfőnök, *Ambrózy Lajos* báró, valamint *Tallián Dénes* báró és *Gágern Miksa* osztálytanácsosok kíséretében Budapestre érkezett.

Ugyancsak tegnap érkezett meg *Kállay Béni* közös pénzügyminiszter is s vele *Thallóczy Lajos* osztályfőnök és *Szalay László* miniszteri tanácsos.

Budapestre érkezett továbbá: *Krieghammer* báró közös hadügyminiszter szárnysegéde kíséretében és *Spaun* báró tengernagy, tengerészeti parancsnok.

Botrány egy német nagygyűlésen.

Bécs, máj. 5. A *Deutschnationale Correspondenz* jelenti: Tegnap akarták itt megtartani az ötödik német nagygyűlést, de *Schönerer* emberei szétzavarták a gyűlést. A mikor *Wolf* képviselő megnyitó beszédet mondott, *Schönerer* emberei *cukorral dobálták meg*. Erre lárma és verekedés támadt *Wolf* és *Schönerer* hívei között, mire a rendőrbiztos a gyűlést *feloszlatta*. Azután újabb összeütközésre került a két párt között, de végre a rendőrség *kiűrtette a termet*.

Láng Lajos

kereskedelmi miniszter.

(A kereskedelmi tárca betöltése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 5.

A ma politikai szenzációja: a *Horánszky* Nándor halálával megüresedett kereskedelmi miniszteri székek betöltése.

A kereskedelmi tárca krízisében a mai napra várták a politikai körök a döntő fordulatot, a mikor *Széll Kálmán* miniszterelnök e kérdésben előterjesztéssel járult a Budapestben tartózkodó király elé. Es a döntés meg is történt: a király aláírta *Láng Lajos*nak, a *Wekerle*-kabinet volt pénzügyi államtitkárának kereskedelmi miniszterré való kinevezését.

A kereskedelmi tárca betöltéséről a következő távirati tudósítást vesszük:

A király tegnapi megérkezésével elérkezett a kereskedelmi miniszteri tárca betöltésének ideje. Miként fővárosi tudósítónk értesülése alapján már a mult hét elején megirtuk, *Széll Kálmán* miniszterelnöknek *Láng Lajos* képviselő, volt pénzügyi államtitkár volt a jelöltje a kereskedelmi tárcára. *Láng Lajos* meg a mult hét szerdáján *átvette a kiegyezési tárgyalásokról szóló összes jegyzőkönyveket, valamint a tarifatervezetet* tanulmányozás céljából. *Láng Lajos* csütörtök óta nem is jelent meg a képviselőházban és lakásán tartózkodott, a hol kizárólag a kereskedelmi tárca ügyei foglalták el.

Széll Kálmán miniszterelnök ma már kora reggel jelentkezett a királynál, aki őt hosszabb kihallgatáson fogadta.

Ezen az audiencián írta alá ő Felsője

Láng Lajos kinevezését. A kinevezési okirat már a holnapi hivatalos lapban napvilágot lát.

A kinevezés publikálása azért történik ily hamar, mert a delegáció ülészése alatt, amikor az osztrák kormány elnöke, Körber és az érdekelt szakminiszterek is Budapesten lesznek, okvetlenül folytatni kell a kiegyezési és tarifális tárgyalásokat, a melyek további késedelme csak az osztrák kormány javára szolgál.

Az új miniszter *életrajzi* adatai a következők:

Láng Lajos 1849. évi október hó 18-án Budapesten született, tehát ma *ötvenhárom* éves, javakorabeli férfi. Középiskolai tanulmányait a fővárosban, a kegyesrendű főgimnáziumban végezte. Tanulmányai kiegészítése végett előbb Párisban, majd Berlinben töltött néhány évet. Mikor hazatért, előbb a szépirodalomnak szentelte tehetségét és „*Női udvarlás*” című vigjátéka színre is került; egyik jeles főmunkatartásra volt a *Figyelő* című szépirodalmi folyóiratnak is.

A jogi szigorlatok után a *nemzetgazdaság* magántanára lett a budapesti egyetemen; ugyanezen időben, mint az *Ellenőr* közgazdasági munkatársa nagy feltűnést keltett alapos képzettségű cikkeivel.

A képviselőházba 1878-ban került, mint a szakcsi kerület szabadelvű párti képviselője, 1881-ben Pápa város választotta meg képviselőnek. Ekkor már az *Ellenőr* felelős szerkesztője volt; közben több pénzügyi és közgazdasági tanulmánya jelent meg. A szabadelvű párt két nagy lapja, a *Hon* és *Ellenőr* 1882. év végén egyesülvén, a két lapból létesített *Nemzet* szerkesztésével bízott meg, de nem sokáig maradt az állásában, mert Konek Sándor egyetemi tanár halála után a tudomány-egyetem statisztikai tanári székére neveztetett ki; 1889-ben pénzügyi *államtitkár* lett és állásától 1893-ban megvált és visszatért az egyetemi katedrára. A Tud. Akadémia tagja, a Közgazdasági Társaság alapító elnöke.

A képviselőház vitáiban és különösen a kvóta-bizottság munkájában tevékenyen részt vett; 1896-ban mint a nagybányai kerület képviselője a Ház alelnökévé választott; 1897-ben a király valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki; 1898. év végén *Szilágyi* Dezső képviselőházi elnök lemondása folytán ő is lemondott alelnöki tisztéről és kilépett a szabadelvű pártból, hová azonban a *Szell*-kormány kinevezésekor visszatért és annak újra egyik oszlopos tagja lett.

Amint egy újabb távirat jelenti, Láng Lajos kinevezése által a *kereskedelmi és közlekedési ügyek kettéválasztása* és külön miniszteriumokba való osztása egyelőre lekerült a napirendről, de — mint a Széll Kálmán miniszterelnök régi vágya — később okvetlenül *visszanyeri* aktualitását.

Láng Lajos ma este megjelent a szabadelvű pártban, ahol, mint új minisztert, a párt tagjai nagy lelkesedéssel üdvözölték. Láng Lajos szívélyesen fogadta a gratulációkat.

Hivatalos forrás szerint Láng Lajos az *államtitkári kérdésben* nem döntött még; jól értesült helyről szerzett információ szerint az új államtitkár *Földes Béla*, a jogi fakultás nemzetgazdaság-tanára lesz. *Nagy Ferenc semmi esetre se marad meg* hivatalában.

Csanádmegye közgyűlése.

(Függőben választás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, május 5.

Csanádmegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta meg második negyedéves közgyűlését. A gyűlésnek nagy érdekességet adott az, hogy választás is szerepelt a tárgysorozatban: az elhunyt *Török Imre* helyére kellett választani főügyészt. Volt azonban a gyűlésnek ezenkívül annyi fontos tárgya még, hogy a délutáni egy óráig elhúzódott gyűlésen hat tárgynál többet nem is tudtak elintézni, vagy 140 tárgyat meghagytak a holnap délelőtti gyűlésre.

Meskó Sándor dr. főispán megnyitóbeszédében megemlékezett *Tisza Kálmán* és *Horvátszky Nándor* elhunytáról. Erdemeiket jegyzőkönyvileg örökíti. Azután megható beszédben a törvényhatóság gyászáról szót, amelyet *P. Eckhardt* Oszkár halála okozott. Két évtizednél hosszabb időt át fejtett ki az elhunyt tevékeny, közhasznú munkásságot s a törvényhatósági bizottság kimondta, hogy a délután három óraker tartandó temetésen testületileg vesz részt.

Napirend előtt *Nagy Károly* ev. ref. lelkész, bizottsági tag sürgősségi indítványt tett, hogy a tárgysorozatban levő ügyek közül a kórházra vonatkozó jelentés, valamint *Nagyvárad* és *Hevesmegye* átiratai az alispáni jelentés után tárgyalassanak. Az indítványt elfogadták s megkezdődött a napirend. Kijelölt választmányt küldtek ki a főügyészi állásra leendő jelölés céljából, a melynek a főispán elnöklése alatt tagjai lettek: *Szentés Vidor*, *Kristóffy József*, *Návay Géza*, id. *Nágel Vilmos*, *Justh Gyula* és *Bobó Lajos*.

A választmány a főügyészi állásra mindhárom pályázót jelölte: *Dózsa Sámuel* dr., *Galamboz Ignác* dr. és *Bán Zsigmond* dr. Mindjárt a jelölés után megmozdultak a pártok s a nevek elhangzásánál zajos éljenek törtek ki, úgy, hogy a főispán elrendelte a szavazást. Lázasan, izgatottan folyt le a szavazás, amelynek a végeredménye az, hogy *Dózsa Sámuel* dr. 84. *Galamboz Ignác* dr. 51 szavazatot kapott, s így a vármegye főügyészévé 33 szótöbbséggel *Dózsa Sámuelt* választották meg. A választás eredményét zúgó éljenzéssel fogadták.

A megyei függetlenségi párt, élén *Justh Gyulával*, pártkérdest csinált *Dózsa Sámuel* dr. jelöléséből, s a kiváló és közszeretben álló férfi mellett leszavazott mind egy szálig.

A központi választmányban egy tagsági hely üresedésben volt. Titkos szavazás mellett 82 szavazattal *Justh Gyula* választott meg.

Az alispáni jelentésnél *Justh Gyula* kérdést intéz *Mikes Gyula* kir. államépítészeti főmérnökhöz. Tizezer korona inséges segélyt utalványozott a miniszter, hogy az utak javítása által munkához és kenyérhez jussanak a szegény emberek. Tudomása van arról, hogy az utbiztosok és utkaparók mellett még felügyelőket is alkalmazott a főmérnök az utak javításánál, akik 10—14 koronát kerestek naponként. Ezt nem tartja helyesnek, mert annak a pénznek nem az volt a rendeltetése, hogy vállalkozókat gazdagítsa. Felvilágosítást kér ez ügyben.

Mikes Gyula kir. főmérnök válaszában kifejti, hogy olyan sok munkás és oly sok helyen volt foglalkoztatva, hogy nem vállalkozókat, de munkavezetőket kellett alkalmazni, mivel a munkát vezetését két utbiztos nem végezhetné el. Dolgoztatni való még volna, a munkásoknak sincs még földmunkájuk, ajánlja, hogy az inséges munkások felségélyezésére *újabb 5000 korona segélyt* kérjen a bizottság.

Haász Antal bizottsági tag az utak keskenyítése és árkolása ellen emel panaszt. Négy méterrel keskenyebbre szabták az utakat s legutóbb is a bázahelyesi határban oly mély árkot húztak, hogy veszélyes a közlekedés.

Justh Gyula indulatosan kel ki az árkolás ellen, mert azt már egyszer a közigazgatási bizottság betiltotta.

Mikes Gyula főmérnök kijelenti, hogy nem szívesen csináltatta az árkot, de a miniszter rendelte el.

A hosszas és szenvedélyes vita lezajlása

után a bizottság akkép határozott, hogy a miniszterrel újabb 5000 korona segélyt kér s felír a miniszterhez, hogy az Alföldön, illetőleg Csanádmegyében, hagyjon fel az árkok irányában való passziózással, mert az itt nem válik be.

A jelentés kapcsán még *Ocskay Gyula* apátfalvi kántor, bizottsági tag kért felvilágosítást arra nézve, hogy Apátfalvának miért csak a vagyona van kitüntetve, s miért nincs a jelentésben a *240.000 koronás adóssága* is. Megígérték neki, hogy jövőre azt is kitüntetik.

Ezután jött a kórház ügye. *Justh Gyula* engedelmet kér, hogy az előadó előtt felszólalhasson s azt indítványozza, hogy ezt az ügyet most ne tárgyalja a bizottság, hanem küldjön ki tizenkét tagu bizottságot, amely részletes és indokolt jelentést terjeszzen be, lehet a régi kórházat kibővíteni, átalakítani, vagy ha új kell, mibe kerül és hol legyen felépítve.

Vita után elfogadták az indítványt. *Nagyvárad* törvényhatóságának az *önálló vámtérület* érdekében küldött átiratát *hasonszellemű felirattal* támogatják.

Hevesmegye ismeretes átirata szintén hosszú vitát rovakált, melyben *Návay Lajos* dr. alispán és *Justh Gyula* vitatkoztak egymással érdekesen, magas színvonalon. Az állandó választmány azt javasolta, hogy a *Rákóczi*, *Tökölit* és *Bercsényit* diffamáló törvényt eltörölje, valamint a *Kossuth szobor* felállítására mellett írjon fel a törvényhatóság, de a *Kossuth Lajos emlékének* és az *öreg honvédek érdemeinek törvénybe iktatása felett térjen napirendre.*

Justh Gyula az egész átirat pártolása mellett foglal állást s azt hiszi, hogy ezt nem is kell hosszasan indokolni.

Návay Lajos dr. alispán szerint tekintettel kell lenni arra, hogy a törvényhatóság csak olyat kérjen, ami teljesíthető, már pedig azt nem lehet felelni, hogy ő felsége ezt a törvényt szentesítene.

Szavazásra ment a dolog, s a nagy többség *Justh* indítványát fogadta el, *Hevesmegye* átiratát *magáévá téve a maga teljességében.*

Ez volt a mai gyűlés utolsó tárgya, amely egy órára ért véget.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Prolog Balla Miklóstól; Faust, opera. (Bérlésűnet.)

Szerda: Prolog Szávay Gyulától; Nebántsvirág, operette. (Páros bérlet.)

Csütörtök: Délután: Lumpáczius Vagabundus, énekes bohózat. Este: A tót leány, népszimnő. (Páratlan bérlet.)

Péntek: Fédora, dráma. (Páros bérlet.)

Szombat: Boccaccio, operette. (Páratlan bérlet.)

Vasárnap: Délután: A tót leány, népszimnő. Este: Boccaccio, operette. (Páros bérlet.)

Két előadás.

(Király házasodik. — Falurossza.)

Az aradi Nemzeti Színház személyzete tulajdonképpen csak tegnap, vasárnap kezdte meg bemutatkozásainak sorozatát. Tegnap és ma hatalmas, általános siker kíséretében vonult be az új rezsim.

Ma este *Tóth Kálmán*nak „*Király házasodik*” című bájos történelmi vigjátékában mutatkozott be a társulat egy része. Ez a darab volt az, melyet *Zilahi Gyula*, a színész, választott első fellépésére. Mintha vendégként szerepelni jött volna hozzánk ez a nagy kvalitású színész; oly furcsának tetszett a gondolat, hogy *Zilahi* mindig itt marad nálunk, szinte nem tudunk hozzátörödni. *Zilahi* a kedves, őszinte és bolondos *Kópjait* játszotta annyi szívrrel, érzéssel, oly pompás, meleg humorral és szeretetreméltó bájjal, hogy őszinte gyönyörűségünk telt benne. Ez az alakítás, melyhez méltó keret volt a többiek szereplése, állandó derűt, mosolyt csalt a legszigorubb kritikusi arcára is. A művészetéből előcsillogó aranyos kedély pedig meleg érzéssel zománcozta körül a legelfogultabb várakozót is. Mintegy nyolc-tízszertapolt és hívta ki nyílt színen a nem éppen telt ház közönsége s egy-egy mozdulata, egy-

egy arcfintora kacajt fakasztott a földszinttől föl a karzatig.

Jól esik az a tudat, hogy Zilahi itt marad közöttünk s játékában többször fogunk gyönyörködni, mert hisz a gyönyörködésből utóbb oly kevés jutott ránk.

Nagy érdeme Zilahinak, hogy munkatársait oly szerencsés kézzel válogatta meg. Aki- ket ma láttunk az aradi színpadon, azokkal mintha új, egészséges légkör vonult volna be. A pompás összjáték, a kitűnő szerep tudás, a kifogástalan alakítóképeség, mindmegannyi tökélyen áll a ma esti szereplők összeségénél. *Gazdy Aranka* (Erzsébet banilla) meleg, bársonyos, behizelgő hangja, melyet a sziv, a kedély koloritja von be intelligens szubtilis játékmóddal párosul. Alakítása nem hagyott hátra semmi kívánni valót. *Ternyei Lajos* (Lajos király) ma újabb és nagyobb sikert ért el, mint már eddig is. Nála is megtaláljuk a meleg, kedélyre valló organumot, s amit ő még hozzátesz: a példás szereptanulmány, a mozdulatok eleganciája és a kifejezés ildomosága, az ő alakítását is elsőrangúvá tették.

Daróczy Ilka, a yelencei hercegnő szerepében, ma alig fejthette ki tehetségének minden árnyalatát. Mert, hogy *Daróczy Ilkának* sokoldalú a tehetsége, az már a mai, egyoldalú szerepből is előcsillagott. Kíváncsian várjuk azta szerepét melyben teljes egészében fog kibonrakozni talentuma. *Follinusné* az özvegy királyné szerepében mintha nem talált volna rá a páthosz igazi hangjára. Néhol egy kissé deklamált, de egyébként következetes alakítást mutatott, mely azonban hamis alapon állott. Ugyanezt lehet mondani *Tukoray Loránd* alakításáról. A cselszövő Balbó pátert játszotta, néhol pipogyán, legtöbbnyire téves felfogással. Csak egy helyen, mikor Kópjait rábeszéli, mutatkozott benne olyan pompás ér, mely meglepett az előzők után.

A másik pátert *Németh* játszotta. A kis szerepbe sok eredetiséget tudott önteni. Epizód szerepében ügyes volt *Mariházy*, ugyszintén *Győre Alajos*. *Csikyt* rövidke szerepében nyílt színen is tapsolták.

A kiállítás pazar volt s maga az előadás erős, gyakorlott rendezői kézre vall.

Tegnap este a „*Falu rosszá*“-t játszotta a népszínmű-ensemble. Sajnos, csak igen kis közönség nézte meg ezt az előadást, mely zsfolt házat érdemelt volna. Ez a kis közönség azonban teljes gyönyörűséget talált. *Békéssy Gyula* és *Karácsonyi Mariska* játéka és éneke egyedül is elég lett volna, hogy mindenki gyönyörűséggel nézze az előadást. *Békéssy* mint Gőndör Sándor mutatkozott be. Érces, telt baritonja, kifejezésteljes, finom játéka régen tapasztalt lelkesedést keltett, bár a figyelmesebb szemlélő, ha disztíngvált játék és ének között az utóbbi javára döntött. *Karácsonyi Mariskát* pacsirtának nevezték előbbi kritikusi. Az elnevezés találó. Finom, csengő, fülbemászó hangon énekel. Finom Rózsija pedig, mint alakítás, szemet-lelket üdítő volt. Talpraesett, a népből vágott menyecske volt, melyet művészete segítségével bemutatott.

Békés Gyula, mint Gonosz, humorteljes kacagtató s rendkívül ötletes volt. *Szabó Irma*, a naiva, a mesterkéletlen, egyszerű és mégis hatásteljes eszközök mestere. Nem volt benne pöz, sem pátosz, és mégis annyira megindított minden bánat, keserűség, melyet szerepéből ki kellett fejtenie. *Borostyán Sári* Bártki Tercsi szerepében volt kedves, szeretetreméltó, bár a drámai akcentus, melyre néhol szüksége lett volna, teljesen hiányzott nála. *Győre*, mint bíró, kissé száraz volt s csak akkor emelkedett valamennyire, mikor haragot, indulatot kellett

produkálnia. *Ternyei Lajos* Feledi Lajos szerepében sokoldalú talentumáról tett fényes tanubizonyosságot. Parasztleánye ép oly törölmetszett volt, mint szeladon. A cigányok szerepeiben *Tukorai* és *Sarkadi* ügyeskedtek.

Ami azonban egészen meglepő volt, az a kórus precíz, pompás éneke. Az összes karokat, finom minuciózus összhang jellemzi.

Ugyancsak kifogástalan volt a kiállítás. Nem volt sablonos, mintha egész új lett volna a scenirozás. Az a kis Feledi-ház, mely az első és utolsó felvonásban szerepelt, a maga nemében páratlan volt. A Népszínház színpadán ilyen izléses diszletdarab aligha volt. Ennek a szép diszletezésnek azonban tegnap egy nagy hátránya volt: a felvonásközök rendkívül hosszúra nyultak, úgy, hogy a közönség ürelmetlenkedett. De a kiállítás és természetesen az egész előadás menete kárpótolt. (h. a.)

* *Faust*. Holnap, kedden, az opera-személyzet mutatkozik be. *Margarettát Zilahiné* éneklí, *Faustot Bejczy*, *Márhát Pajor*, *Siebelt Karácsonyi Mariska*, *Valentint B. Szabó* s *Mefisztót Polgár*. Az operában orgonán kívül két zenekar fog működni: egyik a színpadon, a másik az orchesterumban.

* *Parlagi Kornélia* a *Faust* operában mint hárfá-művész fog bemutatkozni. Ő játssza ugyanis a zenekarban az opera hárfá részét.

Az aradi román zsinat.

(Az első két nap.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 5.

Az aradi görög keleti román egyházmegye zsinata vasárnap vette kezdetét s ötvenhárom zsinati tag jelenlétében folyik. A gyűlés előreláthatólag el fog tartani az egész héten s a máig három napi tanácskozásról számolhatunk be. A tanácskozásokon részt vesz *Gáll József* főrendiházi tag is.

Vasárnap délelőtt tizenegy órakor, a tanácskozások megkezdése előtt a Tökölly téri templomban mise volt, melyen *Hamsea* Agost archimandita, *Papp János* és *Mangra Vazul* protosincellusok, *Beles Vazul*, *Szerb* és *Pacala Tamás* esperesek, *Suciu Jusztin* dr. protodiakonus és *Mikulin Virgil* és *Botis* dr. diakonusok celebráltak.

Az istentisz.élet végeztével a zsinati tagok a szeminárium épületébe vonultak, melynek nagytermében megkezdtek a tanácskozásokat. A gyűlést *Papp I. János* dr. protosincellus nyitotta meg hosszabb beszéddel, melyben kegyelettel emlékezik meg arról a nagy veszteségről, ami *Goldis József* püspök elhalálásával az egyházmegyét érte. Köszönetet mondott a király és magas kormányának, hogy a románok ilyen szabadon gyakorolhatják egyházmegyei autonómiai jogukat. Indítványára *Gollis József* elhalálása felett a zsinat jegyzőkönyvi részvétét fejezte ki. A zsinat tagjai a megnyitó beszédet állva hallgatták végig. Ennek befejeztével a zsinat *Papp Ignác* beszédének jegyzőkönyvben való megörökítését határozta el.

Még a délelőtt folyamán megalakultak az egyes szakbizottságok, amelyek közt kiosztották a mindkét szentszéktől beérkezett jelentéseket, valamint a megbízó levelek felülvizsgálatát.

A délután a bizottságok munkájával telt el, hétfőn délelőtt pedig folytatták a tanácskozást. A jegyzőkönyvet dr. *Pop György* vezeti, a szónokokat pedig *Georgiu János* esperes jegyzi.

A délelőtt a zsinati tagok mandátumának igazolásával telt el. *Lázár Kornél* mandátumát, akit a kiszetői és *Tomics Virgilét*, akit a bir-

kisi kerületben választottak meg, miután ellenük petíciót nem adtak be, a zsinat rövid vita után igazolta. *Tomics*, akinek a karánsebesi egyházmegyében is zsinati tagsága van, kijelentette, hogy a *birikisi* mandátumot tartja meg.

Ellenben petícióval támadták meg a *tenkei* kerületben megválasztott dr. *Lázár Aurél* megbízatását. A zsinat hosszabb vita után a határozatot függőben tartotta, s a határozatra valószínűleg csak holnap kerül a sor.

A ma délutáni tárgyalás során *Oncu Miklós* dr. kérdést intézett a zsinat elnökéhez a metropolita azon intézkedése tárgyában, a melylyel a püspökválasztás határidejére nézve figyelmen kívül hagyta az aradi és a nagyváradi szentszék egyöntetű megállapodását. Kérte a metropolita leiratának fölolvását.

Papp I. János, a zsinat elnöke szavazás alá bocsátotta a kérdést, hogy a zsinat kívánja-e az érseki leirat fölolvását. A többség ezt kívánta, a mire fölolvasták az érsek leiratát, a melyben tudatja, hogy a választást személyesen őhajtja vezetni, de mivel vasárnapra hivatalos elfoglaltsága miatt nem jöhet el, a nagyváradi és aradi konzisztoriummal leendő megegyezés alapján, későbbi határidőt fog a választásra kitűzni.

A zsinat a leiratot tudomásul vette, de egyben kimondta, hogy a szentszék a püspökválasztásnak mielőbbi megtartása iránt közvetlenül a zsinat befejezte után, az érsekkel leendő előzetes tárgyalás után, határozatot hozzon.

A vizaknai választás.

(Hámory László mandátuma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 5.

A *Hámory László* dr. vizaknai orsz. képviselő ellen beadott petíció ügyében a Kuria által elrendelt bizonyítási eljárás befejeztetvén, a kir. Kuria I. választási tanácsa, *Paiss Andor* elnöke alatt, ma tartotta meg ez ügyben a folytatolagos tárgyalást. A kérvényezőket *Ragályi Lajos* dr. képviselte, választásvédőként *Darvai Fülöp* dr. szerepelt.

Az előadó, *Beck Hugó* kuriai bíró ismertette a következő kilenc ténykedésre elrendelt vizsgálat eredményét:

1. Való-e, hogy a képviselő a gör. keleti és gör. kath. iskolák és templomok számára pár ezer forintot ígért megválasztása esetére?

2. hogy *Vincellér János* vizaknai pap házában a választókat fejenként fizették ki?

3. Való-e, hogy *Hámory* többek előtt kijelentette, hogy több ezer forintot szánt a választásra és az oláh papokat már le is kenyerezte?

4. Való-e, hogy *Hámory László* a választás reggelén kiállott a piacra, ott pénztárcáját mutogatta és szivarokat osztogatott?

5. Való-e, hogy *Radneán Miklós* főkortes 50 frtot ígért több oláh választónak, ha *Hámoryra* szavaz?

6. hogy *Balika* választó kijelentette, hogy pénzért szavazott *Hámoryra*?

7. hogy *Kristea György* főkortes felhívta *Horváth Ferenc* csizmadiát, hogy 50 forintért szavazzon *Hámoryra*, a pénzt a templomban megkapja?

8. hogy *Desánnak* 50 frtot ígértek a szavazatáért?

9. Való-e, hogy *Froniusz Gyula* kereskedelmi utazó hallotta, hogy *Hámory* főkortesei 1000, kortesei 500, választói pedig 50 frtot kaptak?

A bizonyítás során kihallgatták a tanukat és magát a képviselőt is, aki tagadta a terhére rótt cselekményeket, annyit ismert be, hogy ő felkereste *Vizaknán Zsedényi Ottó* bányafőnököt, akinek elmondta, hogy *Mosonyi* ajánlatával az oláhságot már megnyerte, különben is, megválasztása esetén, több ezer forintot fog jétékonycéra áldozni.

A szivarosztogatásra nézve a kihallgatott tanúk azt vallották, hogy a szivarosztogatás *tényleg megtörtént* és Pasku boltjában boldogboldogtalan kapott ingyen szivart, míg csak a szivarosztogatásnak *Herepey* rendőrkapitány véget nem szakított. A szivarszámlát *Hámory* László fizette ki. A többi vádpontokra nézve a tanúk tagadnak.

Ragályi Lajos dr., a kérvényezők képviselője, kijelenti, hogy a vizaknai választás nem tiszta választás. Sorra veszi a kilenc vádpontot és a szivarosztogatásra vonatkozólag megjegyzi, hogy az vesztegetési célból történt. Ezt misem bizonyítja jobban, mint az az eset, amit a vizgálat is igazolt, hogy midőn *Hámory* egy fiatal legény kezében meglátta a szivarokat, elvette tőle e szavakkal:

— Add vissza a szivarokat, hiszen te nem is vagy választó!

Anyagi haszon ígérete és a szivarok osztogatása miatt kéri a választás megsemmisítését.

Szünet után dr. *Darvai* Fülöp választásvédő szólalt fel. Sorra utasította vissza a kérvényezők képviselőjének állításait és abszurdumnak mondta azt, hogy a szivarral való megkínálás vesztegetésnek minősítették.

A kuria az ítéletet holnap délelőtt hirdeti ki.

Ítélet

a somogyi nábob ügyében.

(Nagy Ákost elítélték.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, május 5.

A pestvidéki büntető törvényszék ma délelőtt hirdette ki az ítéletet *Nagy Márton*, a kardkúti nábob milliós hagyatéka dolgában. Több mint két héten át tartott tárgyalás után május 1-én fejezték be a bizonyító eljárást, ennyi idő kellett, míg kihallgatták a fővádlottat, *Nagy Akos* somogyi földbirtokost, meg a többi vádlottakat és a tanukat. Azóta a bíróság tanácskozott az ítéleten, de a monstre-bünpör történetéhez tartozik, hogy annak letárgyalása után, május 2-án. *Nagy Akos* és a többi örökösök ki-egyezték a hagyaték tekintetében.

Ugyanis a többi örökösök, akik eddig azt vitatták, hogy az öreg *Nagy Márton* szóbeli szóbeli végrendelete hamis és az nem történt meg, az írásba foglalt egyezés során azt igaznak ismerték el. A megtörtént egyezséget bejelentették nemcsak a polgári bíróságnak: a pestvidéki járásbíróságnak, mely előtt a hagyatéki ügy folyik, de a büntetőtörvényszéknek is. Ez előzmények után került ma sorra az ítélet-hirdetés. Hogy mily feltételek mellett jött létre az érdekelték közt az egyezés, eddig ismeretlen. De a hagyatékknak 2,200.000 korona az értéke és ebből *Nagy Akos*, törvény szerint, mindenesetre megillette volna, még a végrendelet hamis voltának megállapítása esetén is 250,000 korona. Valószínű, hogy az egyezés-ségben ennél jóval nagyobb összeget kötött ki magának.

Pont 10 órakor lépett a terembe a bíróság: *Rónay* elnök, *A. Nagy Sándor* és *Aceél* dr. szavazóbírák és *Soós* Zoltán dr. jegyző. Ekkor már helyeiken ültek a vád részéről *Halász* Lajos dr., a pestvidéki ügyészség vezetője és *Mikovich* Lajos királyi alügyész, ki a tárgyaláson a közvádlói tisztelet betöltötte. Jelen voltak a védők is: *Polónyi* Géza és *Szalay* Károly ügyvédek.

Az elnök felhívta a vádlottakat, hogy álljanak sorba a bíróság elé és miután *Nagy Akos* elsőnek állt közéjük, *Rónay* elnök halotti csönd-

ben fogott az ítélet kihirdetéséhez, a mint következik:

A pestvidéki törvényszék, melyet az igazságügyi miniszterium 1901. november 18-án delegált a bünpörben való döntésre, *Nagy Akos* és társai ellen — 1902. évi április 14-től bezárólag május 1-ig tartott főtárgyalás után — Ő felsége a király nevében a következő

ítéletet

hozta:

Nagy Akos bűnös a hamis tanuzásra rábirás vétségében és a lopás büntettségében ezért a törvényszék őt egy évi börtönrre, 100 korona pénzbüntetésre, valamint 3 évi hivatalvesztésre ítélte, továbbá

Póré János vétkes a hamis tanuzásban s őt ezért a törvényszék a btkv. 215. §-a alapján, de az enyhítő 92. §. alkalmazásával három havi fogházra itéli.

A többi vádlottakat: *Molnár* Józsefet, *Bellai* Istvánt, *Bellai* Istvánnét, *Bellai* Jánost, *Takács* Györgyöt, *Bódis* Sándort, *Bódis* Illést, *Bódis* Istvánt, *Magori* Istvánt, *Kiss* Ferencet, és *Szabó* Istvánt a bíróság felmenti az ellenük emelt vád és következményei alól, valamint felmenti *Nagy Akost* is a közokirat hamisítás büntettségének vádjától.

Kötelezte a törvényszék a két elítéltet az eljárási költségek viselésére is, de azokat *Póré*val szemben behajthatatlanoknak nyilvánította. Az ítélet marasztaló része *Nagy Akossal* szemben az első izben érvényesíteni próbált, állítólag 1899. május 26-án kelt szóbeli végrendeletre, továbbá az elhalt *Nagy Márton* értékpapirjainak ellopására vonatkozik. Ezeket, tudniillik a közel 600.000 koronát kitevő értékpapirokat és takarékkönyvet a törvényszék már előzőleg áttette a hagyatéki bírósághoz.

Polónyi Géza védő, valamint a közvádló is felebbezett.

SPORT.

Reggattisták közgyűlése.

— Az idei evezősverseny. —

Arad, május 5.

A tiszai regatta szövetség *Vásárhelyi* Béla főrendiházi tag elnöklete alatt vasárnap délelőtt közgyűlést tartott a csanádi vasutak üléstermében.

A közgyűlésen résztvettek az aradi *Maros* evezős-egylet tagjai, Szegedről dr. *Ujj* József szövetségi alelnök, dr. *Rainer* Emil titkár, dr. *Gerle* Imre pénztáros, továbbá a *Budapesti Pannónia* evezős-egylet, a *temesvári* és *nagybecskereki* regattisták képviselői.

A közgyűlés tárgya az idei regatta-verseny programjának megállapítása volt. A verseny-program a következő:

A verseny 1902. június 29-én d. u. fél 5-kor kezdődik Tápé felett, a Tisza jobbpartján. Csapatok jelentkezési határideje május 31, az evezősök megnevezési határideje június 14. A versenyrend a következő:

I. négyevezős verseny kormányossal, palánkos hajóknak. „Szeged város vándordija 1899.” Védi: a *Maros* aradi verseny-egylet.

II. Skiff-verseny juniorok számára. „Tiszai Regatta-Szövetség tiszteletdíja”.

III. Négyevezős-verseny kormányossal, juniorok számára. „*Vásárhelyi* Béla tiszteletdíja.” Védi: *Pannónia* bpesti e. c.

IV. Skiff-verseny, legjobb hajók „Szeged város vándordija 1897.” Védi: *Wetzel* György nemzeti hajós-egylet Budapest.

V. Négyevezős verseny kormányossal, legjobb hajók M. E. E. O. Sz. örökös vándordija. Védi: „Nemzeti” hajós-egylet.

VI. a) *Molnárok* versenye, b) Tanulók versenye.

VII. Nyolc evezős verseny, kormányossal „*Vásárhelyi* Béla vándordija.” Védi: „Nemzeti” hajós egylet.

Délben a vendégek tiszteletére társas ebéd volt a Kass-féle sörcsarnokban. Az első felköszöntőt *Vásárhelyi* Béla mondotta a vendégekre, a másodikat dr. *Dálnoki* *Nagy* Lajos alispán a szövetségi tagokra. Felköszöntőt mondott még dr. *Gerle* Imre és *Vannay* Gyula.

Délután az egész társaság bevonult a csolnakházba és négy szegedi négy-evezős a race nyolcas versenyhajóval gyakorlatokat végzett a Maroson, melyet azonban a közbejött eső megzavart.

+ Az aradi atletikai klub választmánya ma, kedden a központi szálloda külön termében este 9 órakor ülést tart. A tagok pontos megjelenését kéri a titkár.

+ Az arad hegyvidéki turista egyesület holnap, kedden este hat órakor a *Vass szálló* éttermében értekezletet tart, melyre az elnökség ezuton hívja meg az egyesület tagjait.

Wallburg Ernő báró főpincér.

(Az első borraivaló.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 5.

A budapesti „New York”-kávéházban óriási érdeklődés mellett foglalta el állását az új főpincér. Az is igaz, hogy nevezetesebb ember aligha viselte a főpincéri bőrczacskókat. A New-York új főpincére: *Wallburg* Ernő báró, *Ernő* kir. hercegnek morganatikus házasságából eredő fia, akinek ügyeivel a lapok annak idején sokat foglalkoztak.

A New York kávéházban két-három hete üresedett meg a nappali főpincéri állás. A kávéház tulajdonosai körülbelül egy hét előtt nagy meglepetésükre *Wallburg* Ernő bárótól levelet kaptak, melyben ez ajánlkozik az üresedésben levő állásra.

Levelében megírja, hogy nagy nyomorban van és nem tudja hét tagu családját tisztességesen eltartani. Megfelelő jövedelemhez akar jutni és mivel tudomása van arról, hogy a New-York kávéházban a főpincéri állás megüresedett, ajánlkozik arra, hogy ezt a szolgáltatást teljesítse. Hivatalt nem vállalhat, mivel régi betegsége, az írógörcs akadályozza abban, hogy írásbeli teendőket végezzen.

Wallburg báró a múlt hét hétfőjén fel is kereste a New-York kávéház tulajdonosait, a *Harsányi*-testvéreket. A báró újból felajánlotta szolgálatait, s a kávéház tulajdonosai felvilágosították *Wallburg* Ernőt a főpincéri állás természetéről.

— Tudja-e báró ur, hogy a társadalom miként vélekedik a főpincéri állásról?

— Tudom, felelte, és minden előítélettel szembezálok. A becsületes gondolkozásu emberek meg nem ítélnének, mert a kenyereket akarom tisztességgel megkeresni.

— Tudnia kell azt is, hogy a közönség, mely türelmetlen gondolkozásu és követelő természetű, több esetben talán olyképpen fog viselkedni önrel szemben, hogy ez az önérzetét fogja bántani.

— Tudom azt is és mig a lépésre, hogy önöknek szolgálataimat felajánljam, elhatároztam magam, leszámoltam minden olyan körülménnyel, mely ezen a pályán kellemetlenséget fog okozni nekem.

E beszélgetés következtében a *Harsányi* testvérek elhatározták, hogy *Wallburg* Ernő bárót alkalmazzák.

Május harmadikán kötötték meg a szerződést hét hónapra.

Wallburg Ernő báró ma délután foglalta el a New-Yorkban a főpincéri állást. *Solymossy Elek*, a Népszínház művésze elhatározta, hogy megszerzi magának a különös élvezetet, ő adja a báró-főpincérnek az első borralalót.

Ez a terve sikerült is. Alig öltözött fel Wallburg báró a főpincéri frakkba és kötötte fel a bőrzácskót, Solymossy csengetett:

— *Fizetek!*

Wallburg báró jelentkezett, és a galáns Solymossy tizenegy korona borralalót adott neki. Azt mondta, hogy a főhercegi korona minden ágára egy-egy koronát adott.

A daliás főpincér különben a hölgyek részéről is nagy érdeklődéssel találkozott: a New-Yorkot zsufozásig megtöltötték azok, akik egy főhercegi vérből való főpincérnek akartak borralalót adni . . .

Az aradi szabadkőművesek palotája.

(Az „Összetartás“-páholy kérelmében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 5.

Az aradi közművelődési és emberbaráti intézmények egyik legcsendesebb működésű, de eredményekben leggazdagabb társulata: az aradi szabadkőműves-páholy diszes csarnokot szándékozik emelni a Maros-parton, diszeset és modernet, hogy a mi körutunk szépségét, mely rövid idő alatt anyira kifejlődött, mégjobban emelje.

A páholynak régi helyisége immár szűk s e helyett a fa- és fémipariskola szomszédságában, az ettől délre fekvő telken görög stílusban készült hatalmas csarnokot akar építeni, melyet diszes park fog körül övezni.

Az építésre kiszemelt terület átengedése, illetőleg eladása céljából a páholy ma kérvényt nyújtott be a városhoz, melyhez kedvező feltételek mellett kér a megjelölt helyen kétszáz négyszögölnyi területet. A páholy kérvénye szó szerint így hangzik:

A magyar nemzeti közművelődés intézményei, nemkülönben az emberbaráti, — egyszerűen a szép és nemes célokat szolgáló intézetek kisebb-nagyobb mértékben, de mindenütt és mindig a szabadkőműves páholyok bölcsőjében nyerték életüket és e páholyok kebelében az ápoló kezeket.

A szabadkőműves páholyok működését méltányolják mindazok, akik e páholyok becsületes, tiszta és önzetlen működését ismerik, méltányolják mindazok, akik tudják, hogy a világszövetség milliányi tagjai között koronás fők is diszlenek.

A hazafias és emberbaráti célokat szolgálja Arad sz. kir. város területén az *Összetartás* című páholy is; e célokat szolgálja és fogja szolgálni, mert a közművelődési és emberbaráti célok városunk területén még kezdeményező és ápoló kez-kre vannak utalva.

Ezen nemes s szép célok eredményes szolgálhatása azonban szükségessé teszi, hogy páholyunk megfelelő helyiséggel rendelkezék.

Ezért az *Összetartás* páholy megfelelő helyiséget szándékozik magának építeni.

A páholy tisztelettel kéri a tekintetes törvényhatósági bizottságot, hogy az Aradon, a Marospartján, az állami fa- és fémipari szakiskolától délre fekvő, a város közönségének tulajdonát képező 4549, 4550 és 4551 helyrajzi számok alatt felvett területből 200 négyszög ölnyi területű telket a páholynak építkezési célokra négyszögölenként 20, azaz husz koronáért, tehát *összesen négyezer korona vetelérért* tulajdonjogilag átengedni méltóztassék.

Az *Összetartás* páholy kötelezi magát az átengedett területen az átengedés jogérvényességétől számított két év leforgásán belül szilárd kőanyagból egy monumentális épületet emelni. az építkezés után a telekből fennmaradó részt saját költségén feltölteni, *mintaszerűen befásítani, a parkot fentartani és a közönség használatára is átengedni.*

Az *Összetartás* páholy továbbá kijelenti, az esetben, ha a páholy működését alapszabályszerűleg bármikor beszüntetné, a szoban levő telken emelt épület közreműködési vagy emberbaráti célokra a város közönségének rendelkezésére fog állani.

Arad, 1902. május hó 1-én.

Az *Összetartás*
szabadkőműves-páholy.

A szabadkőművesek kérelme a május havi közgyűlés elé kerül, mely előreláthatólag teljesíteni fogja a páholy kérelmét.

MULATSÁGOK.

(=) A kisjenői kaszinóban. F. hó 10 én a László-főherceg emlék alapjára táncdal egybekötött hangversenyt rendeznek. A hangversenyben részt fog venni *Zilakiné Singhoffer Vilma* és *Zilahi Gyula*, az aradi Nemzeti Színház igazgatója is, továbbá a kisjenői társadalom több tagja.

(=) Az aradi kőműves segéd-munkások önképző szakegyesülete május 18 án, pünkösd vasárnapján, saját pénztár alap javára, a csálai nagyerdőben zártkörű majális rendez.

Vilma királynő haldoklik.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 5.

Hollandia fiatal királynője életveszélyes betegen fekszik: orvosai már jóformán lemondtak életéről, s csak hozzátartozóinak reményében él a hit, hogy a királynő túléli a betegséget.

Looból érkezett táviratok a következőket jelentik: Vilma királynő vasárnap este 6 órakor *Roosenstein* tanár, dr. *Roessing* és más orvosok segédkezése mellett idétlent szült. 8 órakor az orvosok még a királynő körül fáradoztak, a kinek nagy fájdalmai vannak. Este tizenegy órakor a királynő állapota kritikus volt. Az orvosok az éjjel nem távoztak a palotából, hanem felváltva virrasztottak a királynő ágyánál. Az anyakirályné és *Henrik* herceg is ott töltötték az éjszakát. A szülés, a mely *operáció segítségével történt*, több órahosszat tartott. A legújabb távirat szerint *Vilma* királynő állapota valamivel javult. A betegségről szállingózó hírek hatása alatt már megtörténtek a kombinációk arra nézve, ha *Vilma* királynő nem élné túl betegségét. A királynő halála esetén a holland trón a *weimari nagyhercegre fog szállani*, a királynő férje százötvenezer hollandi forint évi járadékot kapna.

Hágából táviratozzák: *Vilma* királynő állapota *majdnem reménytelen*. A királynőnek, a mig áldott állapotban volt, tifuszos lázat kellett kiállania. Ez *korai szülést okozott*. Az újszülött gyermeket darabokban kellett az anyától elválasztani. A királynő oly gyöngye volt, hogy nem lehetett *narkotizálni* és ezért *ébren kellett az operációt kiállania*. Az operáció alatt a királynő anyján három ízben ideges roham vett erőt és elájult.

Az esti órákban a királynő állapota *folyton aggasztó volt*.

Aradi ember

a new-yorki magyarokról.

(Sikkasztók és tisztességes emberek.)

Arad, május 5.

Egy aradi fiatalember, aki tegnap érkezett meg szülei látogatására New-Yorkból, a hol mintegy két év óta él, mint banktisztviselő, a New-Yorkban élő aradiakról és egyéb magyarokról az alábbi érdekes dolgokat írja nekünk:

Roszbabb hire alig van valahol a magyaroknak, mint az Egyesült-Államok fővárosában. Nemcsak azért, mert legnagyobb részben a sikkasztók és más bűnös existenciák kerülnek ki oda, hanem másért is: az angol nyelvet nem érti, s ezért nem használhatják más munkára, mint ablaktisztításra, vagy hasonlóra. Erre a magyar vér nehezen fanyalodik: inkább koldul, vagy bűnös manipulációkra veti magát, a melyeknek áldozatául többnyire egyik-másik new-yorki honfitársát szemeli ki. Az amerikaiak ezt jól tudják, s a ki tisztességes elem innét lemegy, többnyire siet eltitkolni a magyar voltát.

A sikkasztók is többnyire más nevet vesznek föl, hogy ha ide jönnek. És ez az oka, ha az Amerikába szökött nevezetesebb sikkasztókról talán nem tudnék annyi adatot, mint a mennyit a közönség vár. A mikor a magyar lapok azt irták, hogy *Kecskeméthy Győző* New-Yorkban van, és a *Liberty*-kávéházban szokott lumpolni, a hol a cigányok mesés összeget keresnének tőle, egyenesen fölkerestem a *Liberty*-kávéházat, s a tulajdonosát, valami *Schwarz* nevű, szintén magyar származásu embert megkérdeztem a hír felől. Ő azt mondta, hogy *szó sem igaz az egészből*, és nem is hiszem, ha igaz volna, a kávésnak érdekében állana eltitkolni. Egyáltalán, a new-yorki magyarok nem tartják valószínűnek, hogy *Kecskeméthy* oda-szökött volna.

De fölfedeztem egy másik kávéházban *Haász* Somát, az Orosházáról megszökött ügyvédet, aki Newyorkban *bógós* és hol egyik, hol a másik cigánybandában keresi a kenyerét. A szokatlan foglalkozás, ugylátszik, erősen megviselte. Egy ismerősöm az utcán megmutatta *Lazarovichot*, a délvidéki végzett földesurat, a ki odakünn formálisan koldul. Eleinte az volt a foglalkozása, hogy kétes birü nők a férjükké fogadták, a hatóság felügyeletét akarván így kijátszani; de most ebből is kijutott és egészen a magyar városnegyed könyörületességére van utalva.

Jobb sorsra kevés jut az Amerikába szökött sikkasztókból. Ilyen ritka kivétel egy *Radó* nevű ur, a ki Budapesten cs. és kir. kezelőtiszt volt és bizonyos összegű ezredpénzt tüntetett el. Eleinte az osztrák-magyar hadügyminiszter kiküldöttének adta ki magát, de később, jó modora, föllépése lévén s hogy az angol nyelvet megtanulta, érvényesült, s most a new-yorki jobb körökben befogadták. — *Strassburgerről*, a megszökött turkevei birtokosról New-Yorkban nem hallottunk semmit.

De a tisztességes elemekről is essék néhány szó. Egy aradi származásu leány arat New-Yorkban nagy sikereket: *Szabadkai Irén*, *Szabadkai Samu* volt aradi kereskedelmi akadémiai tanárnak a leánya. Idehaza nem igen ismerték el, de New-Yorkban nagy sikerei vannak, s a legelőkelőbb családok estélyein lép föl. A politikai világban nevesebb szerepet játszik *Braun Márk* újságíró, a *Sun* munkatársa, s a new-yorki magyar republikánus klub elnöke. Az idei farsangon magyar bálát rendezett, a melyen bemutatta a magyar táncokat, viseleteket, katonaruhákat és egyéb speciálitásokat. A New-Yorkban élő aradiak közül isme-

rösöm volt, egy volt aradi gyárigazgató fia, a ki egy szálló-tulajdonosnak titkára.

Az *Aradi Közlöny* annak idején irt *Loew* Vilmos newyorki ügyvédnek, a szegedi híres rabbinus *Löw* Lipót fiának ügyéről. Erről csak annyit akarok szólni: New-Yorkban általános a nézet, hogy ez a tehetséges, nagy tudású ember végzetes tévedésnek lett az áldozata. Mindössze száz dollárról volt szó; neki pedig nagy jövedelmű ügyvédi irodája volt, titkára is volt a new-yorki ügyvédi kamarák egyikének. Azzal vádolták, hogy egy válópörben (*Loew* specialistája volt a válópöröknek) másnak az aktáit mellékelte egy hasonló nevű ember válókeresetéhez, hogy így a válást lehetségessé tegye; pedig minden arra mutat, hogy ez tévedésből történt. *Loew* öngyilkossá is akart lenni, de családja kérésére inkább elmenekült. Most állítólag Angliában van. Az amerikai újságok szenzáció-éhe fujta fői annyira a dolgot.

A nemrég tartott buffalói kiállítást meglátogatván, érdekes hazai dologra akadtam: egy magyar, teljesen főszerelt négyes fogatra, a melyet *Fleischmann*, Cincinnati város magyar származású polgármestere állított ki; azt hiszem a fogatot Budapestre hazatta.

New-Yorkba már ritkábban járnak a kivándorló magyarok, tisztességesek és nem tisztességesek egyaránt, ehelyett a magyar kolóniákra mennek. Tudvalevő, hogy milyen könnyen és mily gombamódra keletkeznek odaát is ily kolóniák. Az Egyesült-Államok postajegyzékében 350 magyar nevű hely van, közöttük hat *Budapest*, négy *Pest*, öt *Buda*, *Rákóczyfalva*, *Kossuthfalva*, stb., úgy rémlik, már *Arad* is van közöttük. Ezzel kapcsolatosan említem föl, hogy az amerikai nagyvárosokban több magyar nevű utca van. A New-York közelében levő *Jersey-City* egyik utcáját *Kossuth-street*-nek nevezik.

Amerikában a magyar dolgok közül csak a cigány kedvelt. Azonban a cigánybandák tagjainak legnagyobb része is nem cigány, hanem zsidó. A *Boulevard-kávéházban* például játszik egy jobb banda, ebben is csak a cimbalmos, meg az egyik kontrás cigány; a többinek külseje elárulja a zsidó voltukat. Kenyérkeresetnek, ha jobb nem akad, ez is jó.

HIREK.

— **Személyi hírek.** *Institoris* Kálmán polgármester vasárnap este Budapestre utazott, hogy az egyes minisztériumokban a város elintézés alatt álló ügyeit megsürgesse. — *Rieger* Emil huszár dandárparancsnok tegnap Aradra érkezett, hogy a Hadik-huszárezred legénységének kiképzése felett szemlét tartson. A dandárparancsnok három napig marad Aradon.

— **A főhercegnő magyar kelengyéje.** Pozsonyból táviratozzák: *Frigyes* főherceg palotájában ma délelőtt korlátolt számú meghívott közönségnek megmutatták *Mária Krisztina* főhercegnő kelengyéjét, a mely két teremben és négy szobában van elhelyezve. A tárgyak fele magyarországi ipartermék, köztük egy pozsonyi vászon cég is szerepel. Az *Izabella* főhercegnő védősége alatt levő *Házipari Egyesület* készítményei külön teremben vannak elhelyezve. A főhercegnő kelengyéjét holnap Bécsbe szállítják.

— **Hunyadmegye új főispánja.** A király, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, *Hunyadmegye* új főispánjává *Barcsay* Kálmánt, a dévai kerület országgyűlési képviselőjét nevezte ki. A kinevezés, a melyet hetekkel ezelőtt jeleztünk, néhány nap alatt megjelenik a hivatalos lapban. Az ekként megüresedő dévai kerületben a szabadelvűpárt *Thorocskay* Miklós grófot, a volt hódmezővásárhelyi főispánt jelöli.

Barcsay Kálmán 1839-ben, *Maros-Solymoson* született. Tanulmányai befejeztével az abszolútizmus alatt hivatalt vállalni nem akarván, inkább tovább hallgatta a maros-vásárhelyi jogakadémián a jogot. 1807-ben a belügyminisztériumba, mint fogalmazó lépett be. 1869—1872-ig az országgyűlésen a hátszegi kerületet képviselte, mint a Deák-párt tagja. Ezután a külföldön, főként Párisban tartózkodott. 1878—1891, Hunyadmegye alispánja volt, a mely állásától gyengélkedése folytán megvált. Hunyadmegye számos kulturális és humanus intézménye köszönheti neki létrejöttét. 1892. óta a dévai kerületet képviselte szabadelvűpárti programmal. A vas-korona-rend tulajdonosa.

— **A minorita-templom építése.** A minorita atyák tegnap nyújtották be az új templom és palota terveit a városhoz. Az építkezési bizottság fogja azokat átvizsgálni s az építkezés megkezdésére az engedélyt megadni.

— **Albánia okkupációja?** Nagy diplomácia eseményt jelentene, ha valóban bizonyulna a hír, a melyet a *Berliner Tagblatt* röpit szenzációnak világgá. Az említett lap Budapestről táviratot kapott, a mely szerint *Ausztria-Magyarország Albániát okkupálni szándékszik* és a cárnak e terv ellen nincs kifogása. A mint erre nézve Budapestről táviratozzák, a *Berliner Tagblatt* híre valószínűleg csak kacsa.

— **Zsilinszky államtitkár nem mond le.** A mint lapunknak táviratozzák, a félhivatalos *Bud. Tud.* a következő cáfolatot közli: Több lap azt a hirt hozta, hogy *Zsilinszky* Mihály, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium államtitkára nyugalomba vonul. Illetékes helyen kijelentik, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak s teljesen alaptalan.

— **Konfirmáció.** Az aradi ág. hitv. ev. egyházban huszonöt gyermeknek konfirmációja fog e hó 8-án, délelőtt tíz órakor ünnepélyesen végbemenni. A fogadalmat ez alkalommal *Kászonyi* Mariska és *Székanka* Fanny fogják mondani.

— **A háziezred gyásza.** Vasárnap éjjel hirtelen bekövetkezett szívszélhűdés következtében elhunyt Aradon *Egger* Róbert őrnagy, a 33-ik gyalogezred hadkiegészítő parancsnokságának vezetője. Halála váratlanul és hirtelen következett be, vasárnap este tizenegy óra után feleségével kártázott az őrnagy, miközben hirtelen szívéhez kapott, rosszul lett annyira, hogy orvost kellett hívni. Csakhamar megérkezett az őrnagnak a várban lévő lakására az ezredorvos, ki *Keppich* Jakab segítségével mesterséges légzést alkalmazott, azonban eredménytelenül, *Egger* őrnagy néhány perc múlva meghalt. — Temetése nagy katonai pompával fog végbemenni holnap, kedden délután fél 5 órakor s arra kivonul a háziezred 3-ik zászlóalja *Badesco* őrnagy vezetése alatt. Az ezred tisztikara külön gyászjelentésben tudatja az őrnagy halálát s koporsójára koszorút helyezett.

— **Szerencsétlenség a tűzérési gyakorlaton.** A főváros közelében levő *örkényi* tűzérési gyakorló-tér, a hol nemrégiben is katasztrófa történt, ma újra végzetes szerencsétlenségnek színhelye volt. A mint lapunknak táviratozzák, az *örkényi* gyakorló-téren *Siegel* Mátyás tizedes éles töltest talált. Mikor ezt *Cseics* Gyula őrzetövel és *Dobrai* András tizedessel megvizsgálta, a löveg szétrobbant; a robbanás következtében *Siegel* és *Cseics* szörnyet haltak, *Dobrai* haldoklik.

— **A konstantinápolyi kirándulás résztvevőit** felkéri *Schór* Lajos főmérnök, hogy kedden délután hat órakor a mérnök-egyesületben jelenjenek meg, az utazás folyamára szóló balesetbiztosítás ügyében. A biztosítás díjtétele ezer korona után egy korona.

— **A nagyváradi párbaj áldozata.** *Nagyváradról* jelenti tudósítónk: Mindinkább növekedik a remény, hogy *Pallay* Lajos, dr. súlyos sebesülése dacára is meg lesz az életnek menthető. Tegnap éjjel jól aludt s a délelőttöt is nyugodtan és ugyszólván lázmentesen töltötte. A délután folyamán és különösen alkonyat fele a beteg nyugtalankodni kezdett. Az orvosok konstataáltak, hogy a láz emelkedőben van s ennek magyarázatát abban lelték, hogy a tüdő lobbosodásba ment át, a mi föltétlenül veszélyesebb tette volna a beteg állapotát. Szerencsére azonban ez csak föltevés volt. Este a láz 38.2-fokról ismét csökkent, az érverés rendes volt s a szív működése kielégítő. Valószínű, hogy tüdőgyuladást von maga után a sebesülés, de az orvosok remélik, hogy ez oly enyhe lefolyásu lesz, hogy az edzett ember ezt ki fogja heverni. A beteg különben az egész napot, kivéve a láz emelkedésekor, eszméletlenül töltötte. Környezetét felismerte s több ízben beszélt hozzájuk, de a párbajról, vagy arra vonatkozólag egyetlen szó említést sem tett. Tartózkodott ezt a család is felemlíteni, azonban a délután folyamán mégis tudtára adták a betegnek hogy *Weiszlovits* Gyulát az ügyészség letartóztatta és hogy most is vizsgálati fogságban van. Amire a beteg így felelt:

— Na hát meg is érdemelte!

Az éjjeli órák alatt az orvosok állandóan mellette vannak s ott van gondos ápolónak az apácánővér is.

— **Házasság.** *Naschitz* József szeszgyári főtisztviselő tegnap esküdtöt Temesvárott örök hűségét *Blau* Eszti ke kisasszonynak, *Blau* Bernát volt aradi nagykereskedő bájos leányának.

— **A temesvári szabadelvűpárt gyűlése.** *Temesvárról* táviratozzák: A temesmegyei szabadelvűpárt, a mely az elmúlt őszszel alakult meg, vasárnap tartotta első érdemleges értekezletét a megyeház dísztermében a megye közönségének élénk érdeklődése mellett. Jelen voltak a többiek között: *Molnár* Viktor főispán, *Kabdebo* György alispán, *Blaskovics* Ferenc, *Manasz* György és *Mayer* Károly országgyűlési képviselők. *Vargies* Imre dr. pártelnök nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszédében kifejtette, hogy a párt működésének első sorban az itt-ott mutatkozó destruktív nemzetiségi izgatás ellen kell irányulnia, mert Magyarország csak mint egységes szabadelvű nemzeti állam állhat fenn. (Élénk éljenzés.) *Heves*-vármegye és *Nagyvárad* város ismert körleveleire nézve, a melyek közül az első *Rákóczy* és *Bercsényi* emlékére vonatkozik, az utócbi pedig az önálló vámtérület sürgeti, a párt tudomásvétel mellett foglalt állást. A párt végül megválasztotta *Fáy* Ignác dr. temesvári ügyvédet pénztárossá, *Niámessny* Mihály dr. tiszteletbeli megyei főügyészt pedig központi pártjegyzővé.

— **Eljegyzés.** *Ifj. Vas* Gusztáv, az aradi és csanádi egyesült vasutak hivatalnokja eljegyezte *Kilényi* Erzsike kisasszonyt, *Kilényi* János városi alszámvevő kedves leányát.

Purcsi János, az aradvárosi zenede tanára, eljegyezte *Pfennig* Micike kisasszonyt, *Chirke* Vilmos magy. kir. államvasuti főellenőr bájos unokahugát.

Szauer Oszkár német-bogsáni fakereskedő eljegyezte *Világoson* özv. *Ledermann* Lajosné vendéglősné leányát, *Irma* kisasszonyt.

— **Leköszönt községi jegyző.** *Valkovskij* Antal almás-kamarási jegyző, aggkorára való tettel, állásáról lemondott. Helyettesítésével *Mladin* Miklós eleki főszolgabíró *Bartos* Ferenc községi irnokot bizta meg.

— **A soborsini takarékpénztár közgyűlése.** A soborsini takarékpénztár május 4-én tartotta rendkívüli közgyűlését, amelyen ez üresedésben volt igazgatói állást *Klein* Lőrinc soborsini polgárral és az ennek következtében üresedésbe jött választmányi tagságot pedig

Pechl Adám bulcsi róm. kath. plébánossal töltötték be.

— **Egy plébános balesete.** *Arad-zeentmártoni* levelezőnk jelenti: **Magyary Pál** helybeli róm. kath. plébános, szentszéki ülnök, vasárnap Mácsáról jött kocsin hazafelé. Utközben elérte a zápor s midőn esernyőjét felnyitotta, ettől a lovak megbokrosodtak s a kocsit elragadva, egy árokba borították. Magyary oly szerencsétlenül esett ki a kocsiból, hogy bal karját eltörte. A köztisztviselő részéről lelkipásztor iránt felveszte nagy a részvét.

— **Szerencsétlenség a katonai szemlén.** A temesvári katonai gyakorlóterén végzetes szerencsétlenség történt májusi délelőtt. *Schwietzer* Lajos lovag hadtestdarancsnok tavaszi szemlét tartott a temesvári katonaság fölött, melyre valamennyi fegyvernem kivonult. Gyakorlatozás alatt egy *Müller* János nevű garabácsi fiu egy elejtett töltényt talált, melylyel játszózni kezdett. Űtögetni kezdte a töltényt, mely egy erősebb ütésre fölrobbant és a fiu arcát és fejszontjait borzasztóan összeroncalt. Beszállították a kórházba, ahol sebét életveszélyesnek mondják.

— **Bártfa város lángokban.** Eperjesről táviratozzák: Vasárnap délelőtt Bártfa városa gyuladt. A nagy szélben kétszáz ház égett le. Az eperjesi tűzoltóság és katonaság külön vonaton ment ki a tűz színhelyére. Estére megszűnt a tűz, ami a bártfai vasut tűzoltóságának érdeme. Sok ház porig égett, köztük a híres *Hölzel*-féle fafaragó-műintézet, amely a híres *bártfai dóm* belső munkálatait is végezte. A dóm és a városháza épen maradt, de leégett a járásbíróház, a plébánia és a pár nappal ezelőtt ünnepiesen felavatott *postapalota*. A tűz oka ismeretlen. Egy öreg zsidóasszony a rémülettől meghalt, egy másik asszony *életveszélyesen összeégett*. Sok kisebb sebesülés is történt. Temérdek butor, élelem, ruhanemű, értékpapír és betéti könyv odaégett. A tűz elmulta óta szakadatlanul esik az eső.

— **A Hirschl alapítvány.** *Hirschl* Zsigmond és neje szül. *Steinitzer* Regina milleniumi alapítványának kamatai egy Aradon lakó, szűkölködő, munkaképtelen kereskedelmi irodai alkalmazottnak (*Comptoirist*), ha pedig ilyen nem akadna, Aradon lakó szegény, munkaképtelen egyéb kereskedelmi alkalmazottaknak u. m. utazónak, bolti segédnek stb. levén kiadandók, felhivatnak mindazok, a kik a segély elnyerésére jogcimmal bírnak, hogy a szolgálati minőségüket és keresetképtelenségüket igazoló kérvényüket *1. május hó kilencedikén délig* alulírott kamai elnökségnél nyújtsák be. A díj odaítélése május hó 10-én történik. Aradon, 1902. évi május hó 4-én. Aradi kereskedelmi és iparkamara.

— **A Kriegler-féle betörés tettese.** Az aradi rendőrség szombaton éjjel letartóztatott egy facér kereskedősegédet, akiről tegnap kiderült, hogy ő követte el a *Kriegler-féle* üzletben az ékszerlopást. *Szerendán* Gyulának hívják a betörőt, akit egy újabb büntette hozott a rendőrség kezei közé. *Szerendán* a *Kriegler* féle betörés idején *Nagy* Farkas üzletében volt alkalmazva, itt nemsokára felmondtak neki s akkor a *Pöhm és Gedeon* vaskereskedő cégnél gyakornokoskodott. Innenjls elküldték, mert az üzlettulajdonosok a napokban arra a felfedezésre jutottak, hogy az üzletből egy értékes 9 mm-es nickel forgó pisztoly, az áruraktárból szintén több tárgy hiányzik, melynek ellopásával *Szerendán* Gyulát gyanúsították a rendőrség előtt. A rendőrség megidézte *Szerendánt* s a vizsgálat alatt kiderült, hogy nemcsak a *Pöhm és Gedeon* üzletből lopott, hanem a *Kriegler-féle* betörést is ő követte el. *Szerendán* lakásán tegnap házkutatás volt, ahol több értékes ékszer tárgyat és zálogcédulát találtak, melyeket a *Kriegler-üzletből* lopott el.

— **Szélhámos postamesternő.** A *krassó-szörényvármegyei Bethienháza* község postames-

ternője, özv. *Velicskó* Anna, folyó évi április hó 31-én, egyik ottani barátjának a posta szekrény kulcsát egy kis levélben azzal a kéréssel küldte meg, hogy május hó 1-én, miután ő egy napra elutazik, helyettesítse a hivatalban. Barátja mi rosszat sem sejtve, reggel a hivatalba ment s ott a szokott teendőket végezve, este a postamesternőt várta, azonban hiába. Amidőn a szokatlan kimaradás feltűnt, táviratilag értesítették a temesvári kir. postaigazgatóságot, ahonnan egy tisztviselő a legközelebbi vonattal odautazott és a vizsgálathoz fogott, melynek eredménye az volt, hogy *Velicskóné* a pénztári készletet magához vette és azzal megszökött. Hogy hová, még eddig nem tudható. A vizsgálat erőlyesen folyik, a kár még megállapítva nincsen. Hogy *Velicskóné* tervét jó előre készítette, tanusítja az, hogy napokkal eltűnése előtt több rendbeli váltókat zsíraltatott magának, ugyilátszik, hogy a pénzkészletet nem találta elegendőnek. *Velicskóné* nyit házat tartott, nagyon szerette a mulatságot. Az eltűnt postamesternő különben igen pontosnak volt elismerve s ennélfogva eltűnése nagy feltűnést keltett a környéken.

— **Adomány a szegényeknek.** *Ormos* Péter kir. tanácsos, nyug. alispán, *husz* koronát küldött ma szerkesztőségünkbe koszorúmegváltás címén, *Kraft* Viktorné, Hajnal dr. menyházai fűrdőorvos nőtőháleányának emlékére, ki ma Csorváson elhunyt. Az összeget, melyet a nyug. alispán az aradi szegényeknek szánt, átküldöttük *Institoris* Kálmán polgármester kezéhez.

— **Ujtás!** *Honisch* L. István cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti akadémiai tag műtermében Szabadság-tér 16. (Dománypalota.) Telefon 358. minden vásár és ünnepnapon eszközöket felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételről is. Művészies és pontos kivitel szigoruan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **Legjobb cipők** igen nagy választékban és feltűnő jutányos áron szerezhetők be *Porter* Vilmos Nagy-Aruházában, a Szabadságtéren. Május elseje óta legujabb kedvezménye az áruháznak, hogy aki egyszerre 20 koronáért bevásárol, az nemsok az életnagyságu fényképet, hanem a *passpartout* keretet is teljesen ingyen kapja. Azok pedig, kik fényképből részletben vásárolnak, már 10 korona vásárlásnál is megkapják a képet, holott eddig 20 koronáért kellett vásárolni.

A város mérlege.

(A múlt évi bevételek és kiadások.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, május 5.

Ma jelent meg, két nyomtatott füzet alakjában, a város 1901. évi zárószámadása. Magáról a zárószámadásról, a melyet a pénzügyi bizottság tárgyalt, főbb vonásaiban már megemlékeztünk, a füzetből azonban sok olyan érdekes adatot lehet kiolvasni, melyek Arad közgazdasági életét s annak hullámlásait jellegzetesen tüntetik elő.

Összehasonlítva a tényleges bevételeket az előirányzattal, azt találjuk, hogy a városi *bérelépületek* jövedelméből majdnem kétezer koronával több folyt be, mint amennyit a költségvetésben előirányoztak. A *legeltetési-díjak* többlete 1333 korona.

Egy szomorú adata van azonban az év zárószámadásnak, mely az előirányzott összegnél több bevétel ugyan, de ez csak akkor lenne nyereség, ha egyáltalában nem szerepelne a rovatokban. Ez a tétel az *adóvégrehajtási-díj*, melyből az előirányzott összegből 1438 koronával több folyt be. Vagyis ez azt jelenti, hogy 1901-ben sokkal több adót kellett végrehajtás utján beszédni, mint az azelőtt való évben.

A *fogyasztási illetékekből* kétezerháromszáz koronával, az ingatlan átírási díjakból pedig tizenegyezer koronával több folyt be. Az ingat-

lanok forgalma tehát nagyobb volt, mint amilyenre számítottak.

A *kerékpáradó* is jól jövedelmezett, az előirányzott kétezer korona helyett ennek több mint kétszerese: 4695 korona folyt be. Ez nem valami kedvező az aradi kerékpárosokra, kik így aligha fognak megszabadulni az adótól.

Végeredményben pedig *ötvenhatezerhátszáz* koronát tesznek ki azok a tételek, melyeknél az előirányzatnál több folyt be, viszont *ötvenhatezernyolcszáz* koronát azok a tételek, melyeknél kevesebb jövedelem volt, mint amennyit számítottak; a különbség tehát majdnem kiegyenlítődik.

Vannak azonban bevételek, hoi kevesebb jövedelem folyt be, mint amennyire számítottak. Így *földhasznbérékből*, a takarékpénztáraknál elhelyezett *kamatokból* és a *sikviz* fogyasztási adóból utóbbinál ezernyolcszáz koronával.

Meg egy fontos tétel van a kevesebb-bevételek rovatában. A *községi adókból* tizenegyezer koronával kevesebbet szedett be a város, mint amennyit előirányzott.

Ehhez hasonlóan több-kevesebb fluktuációt mutat a *kiadások osztálya* is. Feltűnőbb esetek a következők: a *tisztviselők fizetése* és lakbérére *háromezerhatszáz* koronával kevesebbet költötték, a *tűzoltókra* 1400 koronával, a *napidíjasokra* kétezer koronával, a *középiskolák* fenntartására majdnem ötezer koronával költöttek kevesebbet, mint amennyit ezekre előirányoztak.

A város törzsvagyonának álladéka volt a folyó év elején: 1.926,199 korona 21 fillér. A házi pénztár pedig 13.325 korona 70 fillér többlettel zárta le mérlegét.

A zárószámadásokat a május havi közgyűlésen mutatják be a pénzügyi bizottság jelentésének kíséretében a törvényhatóságnak.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása —

Budapest, május 5.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Kedvtelen irányzat mellett 4.000 métermázsa került forgalomba, alig tartott áron. Egyéb gabonanemek nyugodtak. Időjárás esős.

Zárlat 12 órakor:

Buza májusra	8.82—8.83
Buza októberre	7.84—7.85
Rozs májusra	6.65—6.66
Rozs októberre	6.65—6.66
Zab májusra	5.80—5.82
Zab októberre	4.85—4.86
Tengeri májusra	4.98—4.99
Tengeri júliusra	11.75—11.85
Repce augusztusra	11.75—11.85

Zárlat 5 órakor:

Buza májusra	8.81—8.82
Buza októberre	7.84—7.85
Rozs májusra	6.66—6.67
Rozs októberre	6.66—6.67
Zab májusra	5.81—5.82
Zab októberre	4.89—4.90
Tengeri májusra	5.01—5.02
Tengeri júliusra	11.70—12.—
Repce augusztusra	11.70—12.—

Zárlat 5 órakor:

	korona
Oszták hitelrészvény	669.25
Magyar hitelrészvény	684.—
Leszámitolóbank részvény	439.—
Rima-Murányi vasúti részvény	512.50
Oszták-magyar államvasúti részvény	663.50
Közuti vasut	613.—
Városi villamos vasut részvény	312.50

S z e s z ü z l e t.

— Május 5. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12'90—13— korona mmázsánként.

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Irtá: **Catulle Mendés.** [38]

(Folytatás.)

III.

A kis Lizi egy nagy kastélyban lakott a hegyek között.

Eleintén Kranachban él anyjával, az öröfővel. A bánat vitte sirba a fiatal, husz éves neje után, ki oszták hercegnő volt, és kitszenvedélyesen szeretett, noha unokanővére volt. Csak egy gyermekük maradt: Lizi, de igen sok rokonuk volt Drezdában, Bécsben Nonnenburgban és Berlinben. A komoly diplomata rokonok összegyűltek a zöld asztal mellett és egyhangulag megegyeztek abban, hogy ootrányos volna tíz éves uralkodót adni Kranach-nak ha mindjárt tanácsstestület volna is mellette. Sokkal nehezebben tudtak megegyezni az örökségen. A hollók is egyértőnen rohanak rá a hullára, de midőn csőreikkel tépdésni kezdik, megkezdődik a károgás. Végre kiegyeztek valahogyan; Szászország megelégedett Fuldával, mert porcellánt gyártanak; Neustadtot és környékét, minthogy igen szép gyapjút termelt, Ausztria követelte; Thuringia, mint tisztán katolikus ország, beérte Blankenheimmal, hol igen szép templom volt és Poroszország elvette magát Kranach-ot, anélkül, hogy okát adná, miért. Természetes, hogy ehhez az osztáshoz legkevésbé sem kérték ki a nép véleményét, melyet ezek a családi ügyek ugy sem érdekelhettek. A mi pedig Lizit illeti, a kis főhercegnőt, — amint anyja emléke után neveztek — neki meghagyták a lilienburgi uradalmat, egy félvadon erdővé vált park közelében, romokban heverő kastélyt, melynek közelében nagy tó — félig mocsár — terült el. De a levegő itt nagyon egészséges a hegyek között. Különben is megígérték, hogy szemmel fogják kísérni. A kis leány megnőhet és esetleg férjhez mehet valami herceghez, ha csak tizeunégy-tizenöt éves korában erős hitvatást nem fog érezni kolostorba temetkezni, a mi Isten és emberek előtt igen kedves dolog lenne. Vannak nemesi kolostorok, hol a magas rangu apácák gyorsan fejed lemasszonyok lesznek és nem ártanak többé senkinek.

Ugyanakkor, mikor a rombadott kastélyt elhagyta, udvarhölgy címén vén nevelőnőt adtak melléje, ki scapularét hordott nyakán, éles köveket ruhája alatt és minden éjjel egyszer felkelt imádkozni Szent Erzsébethez, ki iránt különös áhitattal volt.

Az, ami más gyermeket kétségbeejtett volna, Lizit boldogította.

Eleven kis leány volt, nagy, kerekre nyíló szemekkel, rózsapiros arccal, pajkos, de nem vad, kit folyton gyötörték Kranachban a szertartásos etiquette-tek, mert souveraine-ként kellett viselkednie, komolyan csókra nyujtania parányi kis kezét, a porig hajlongó egyenruhás tisztelgő uraknak, akkor, midőn talán kacagni volt kedve egyik vagy másik vén udvaronc fölött. Különösen egy vörös orru kamarás volt udvaruknál, kire mindig ugy szerette volna kinyujtani nyelvecskáját, de komoly egyéniségek voltak folyton körülötte, kik még e gondolatra is így szöliták meg: „Oh! Fenség!”

Most megszabadult e kényszerhelyzetből, Alig ékezett meg Lilienseebe, — melynek romjait ugy a hogy rendbe hozták — már egészen otthon találta magát e romok, erdők és hegyek között. Sem a komor lakástól, sem szent nevelőnőjétől nem ijedt meg, ki halkan és lassan lépdelt a folyosókon, mint a kastély hazajáró szelleme, az egész buskomor környezetet eltöltötte vidám, gyermeki kacagásával, mint akármelyik falusi leányka. Lelkesült a fáktól, melyekre felmászva, szétszaggatta ruháit, játszott a buja füben, honnan alig látszott ki, szóval ugy érezte magát, mint az üvegházi növény kint a verőfényes napon, vagy mint a kalitkából kiszabadult madár. Lassanként tudatára jött annak, hogy igazságtalanul bántak vele. Van a gyermekekben némi igazságérzet, melylyel igen óvatosan kell bánni; ő is érezte, hogy megfosztották majdnem mindenétől és ide zárták e romok közé. De mitől rabolták meg? a fényűzéstől és a pompától, mely nehéz arany

köpenyként nyomta vállait. Elűzték? Honnan? a fogságból és bezárták a szabadságba. Ah! mennyivel kellemesebb volt szabadon futkosni erdőn és mezőn, mint nyugodtan ülni az aranyos széken. Kedvére kacagott. Mit bánta ő a koronát, midőn facipőbe járatott.

Nevelőnője Zimmerman Arminie kisasszony eleinte sok szemrehányást tett neki főhercegnőhöz nem illő magaviseletéért. Elvették Lizitől az uralkodás jogát, de nem akarták, hogy legyen uralkodónői modorát; viselje a terheket annak előnyei nélkül. Mint midőn a madártól elveszik kalitkáját, mert aranyból van, és e helyett egy rongyos madzaggal kötik oda valamely korhadozó fához.

Lizi, a ki igen magasra tartotta fejcskáját, mióta nem érezte a koronát többé rajta, vakmerő pajkossággal, mely ganinhoz illett volna, lázadt fel ez ellen. Mindenesetre joga volt követelni, hogy hagyják játszani, ha nem engedték uralkodni. Kereken kijelentette tehát, hogy mulatni akar és nem marad bezárva az unalmas oratoriumban, hogy henteregni fog a pázsiton és szét fogja szakítani rubáját valahányszor neki tetszik. Armime kisasszony megijedve vetett magára keresztet, Lizi pedig pajkos mozdulattal futott a madárfészek után az egykori erődítmény bokrai közé.

A véna nevelőnőjének bizonyára volt eszében utána futni, de rá gondolt gyarló, a térdeleéstől elgyöngült lábaira. Komoly méltósággal mondott le tehát erről a szándékáról.

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Május 6. Kedd. Róm. kath. naptár: Olajbafőtt János. — Protestáns naptár: Dam. János. — Görög-keleti naptár (április 23): Szt. György. — A nap kel 4 óra 20 perckor, nyugszik 7 óra 1 perckor — A hold kel 3 óra 23 perckor, nyugszik 5 óra 20 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjelés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvös szeles, sok helyütt csapadék.

Május 6. Az aradi atletikai klub választmányi ülése este 9 órakor (Központi szálló külön terem.) — Az arad-hegyvidéki turista-egyesület értekezlete este 6 órakor (Vass szálloda)

Nemzeti színház.

Bérletszünet.

Bérletszünet.

Kedden, 1902. évi május hó 6-án:

Faust.

Opera 5 felvonásban. Szövegét írta: Barehier és Carre. Fordította: Ormay és Böhm G. Zenéjét írta: Gounaud.

SZEMÉLYEK:

Faust, doktor	Bejc i Gy.	Mártha, dajka	Pajor Ágnes.
Mephisto	Polgár S.	Siebel	Karácsonyi.
Margaretha	Singhoffer V.	Wagner	Juhász S.
Valentin	Szabó József.	Egy koldus	Szabó S.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Dr. Német János

ügyvédi irodáját

Karolina-utca 1c. szám alá helyezte át.

Dr. Fischer Jenő

ügyvédi irodáját

Kölcsey-utca 9. sz. házba helyezte át.

Értesítés.

Félreértések kikerülése végett van szerencsém mélyen tisztelt vevőimet értesíteni, hogy javítások és átalakítások műhelyemben ugy mint eddig, továbbra is

személyes felügyeletem alatt készülnek,

és főtörékvésem lesz t. vevőim teljes megelégedését kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel:

Geller I.,

ékszerész. Arad, Andrásyter 14.

Ház eladás.

Aradon, a belváros központján 175 \square méter területen lévő három különálló földszintes ház vízvezeték- és csatornázással ellátva, olcsón eladó.

Bővebbet Brunner C. játék és diszmu-áru üzletében, Szabadságtér 21.

Ugyanitt egy jókarban levő zongora is eladandó. 868

Üzlet áthelyezés!

Náder József

késműves üzletét 848

Templom-utca 3. szám alá helyezte át.

Ugyanott köszörülések és javítások elfogadtattak.

Szőlőgazdáknak fontos.

Légmentesen záró és jól szellőztethető, egyöntetű bort nyújtó, pincét pótló

cement bortartányokat

(fahordóknál is olcsóbb) jótállás mellett és előnyös fizetési feltételek mellett készítek.

Szirmai Antal,

Telefon: 368. sz.

Arad, Zrínyi-utca 4c.

!!Végre valahára!!

egy 16

FOG-PASTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket a legnagyobb mérvben kielégít.

Igy kiáltottak föl mindazok, kik a legujabban forgalomba hozott

DENTOLIN

fogpasztánkat megkísérlették.

Egy tégely ára . . . 1 korona.

Egy darab ára . . . 60 fillér.

5% a magyar tanítónők „Otthona” javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

Telefon 187.

Első osztályu hasított

tölgy szőlőkarók

7 láb hosszban jutányosan kaphatók

HERSKOVITZ IG. és FIAI czégnél.

Arad, Boros Béni-tér 11. szám.

Rozsnyay-féle

chinin czukorka, chinin csokoládé

pályakoszoruzott készítmény.

gyermekeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitünő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papiroson Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrissítésére és tisztítására.

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Colloidium.

Kitünő, minden más szert felülmuló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitünő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack
Anizette
Benedictine

Cacao blanc
Chartreuse
Curacao

Cseresznye
Marasquino
Kavé

Császárkörte
Vanillia
Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszer-tárában

Aradon, Szabadság-tér.

Nyilvános köszönet egy kiváló szépitőszernek.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által feltalált **Ibolya-erme** kitünő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. A jó készítményért fogadja örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szeplőimet és májfoltokat, egyttal biztosítom, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5.

Kitünő tisztelettel Marsitzky Adél.

Szeplő, májfolt, bíbrós, bőrvörösséget és mindennemű arczisztatlanságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-féle**

Ibolya-Créme

Ára: 1 tégely 50 kr. Ibolya-erme szappan 35 kr. Ibolya puder fehér, rózsás és erem színben 60 kr.

Hajós-féle **IBOLYA-TEJ** (Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérliliom és rózsás színben tündöklő varázsszint kölcsönöz. 1 üveg 50 krajczár.

Óvakodjunk értéktelen hamisításoktól!

Bevásárlásnál csakis **HAJÓS** féle **IBOLYA-CRÉMET** tessék elfogadni.

Kapható:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá **Vojtek Kálmán** ur gyógyszer-tárában és **Vojtek és Weiss** urak drogueriájában.

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg rheuma, csúz, köszvény és idegzsába ellen a villamfényfürdöket, 400

idegesség ellen hidegviz-gyógymódot

Dr. Hecht gyógyintézetében,

Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Bennlakó és bejáró betegeknek.

Telefon 270.

Üzlet felosztás és végeladás!

Szabadság-tér 17., a szoborral szemben.

Kedvező alkalom

rendkívül olcsó árban való bevásárlásra.

Rövidaru-, férfi-divat-, női pipere-, diszmü-, kalap- és czipő-árak

minden elfogadható árban

eladatnak.

Tisztelettel

Ruzsonyi Endre

divatáruháza

Arad, Szabadság-tér 17., Dr. Schwarz Jenő ur házában.

Az üzlet egészben, esetleg bizományba átadandó.

MINDEN HÖLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A

FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CRÉMET

használni.

Ezen kitünő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsiros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrtrátkát (mitesser) és minden arczisztatlanságot. Massazsához használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek ezimeres védjeggyel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér.

Margit ponder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszer-tárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Baltonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs. Apácán: Bonomi Antal, Cs. Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekén: Ifj. Pekker István, Földesákon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schögl Pál, Kun-ágotán: Fejes Lajos, Kurtison: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácsházán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzéros Adám, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rókszin János, Pankotán: Posevitz Gusztáv, Pitvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Szmándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszer-tárakban.

Apró hirdetések.

Minden kiadványos beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó-
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők.

teszteteket a kiadóhivatal ad; leve-
beni kérdésekhez a válasza való lé-
nyeg melléklendő. Telefon beiktatásnál
nem ad a kiadóhivatal.

VAJDA BENO

fogorvos

Arad, Szabadság-tér Színház-épület.

Készít rágásra teljesen használható

MŰFOGAKAT,

foganként 2 frtért.

Fogak plombirozása feltűnően olcsón, jótállás
mellett. 768

Fájdalom nélküli foghúzás 1 forint.

Ka

ujkerékpárt akarvenni.
vagy

kerékpárját

javítani óhajtja, forduljon

Kalmár József

műszerészhez. 500

Arad, Salacz-utca 2.

Egy modern

ujjonnan épült ház szabad kézből
eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 839

Lucsivna árutorlóadás

fürdő és vizgyógyintézet,

770 m. tengerszín fölötti magasságban, a központi Kárpátok tövében, szép regényes völgyben (Szepes-megye), észak felől a Kárpátok által védve. Olcsó és kényelmesen berendezett nyaralókkal és vasuti megállóhelyvel. 865

Folyó évi megnyitása május 19-én.

Fürdőorvos dr. Singer Miksa.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a fürdőtulajdonosa

Szokmáry Donát.

Andrássy-téren felállított sátorban

árutorlóadás

folytán kénytelenek vagyunk nagy választéku divat-, kézmű-, rövidáru, fehérnemű és gyermek-játék szakmába vágó cikkeinket rendkívüli olcsó árban elárulítani.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom felhasználására a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívjuk.

Kilényi C. és Társa

férfi- és női divatruháza

a kék golyóhoz. 702

Az Andrássy-téren felállított sátorban.

HANGAY M.

férfi szabó, uri és női ruha tisztító vállalata

Tökölly-tér 7. szám és Forray-utca sarkán.

Függönyök,

nyakkendő, napernyők stb.

tisztításra és javításra

mérsékelt áron elfogadtatnak.

TELEFON 400

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
eseréltetnek.

1257—1902. tkvi. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A pécskai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Issekutz Marcell végrehajtónak, Barmos János és neje végrehajtást szenvedők elleni 400 korona tőkekövetés és járu-lékai iránti végrehajtási ügyében, az aradi kir. törvényszék, a pécskai kir. járásbíró területén lévő, Ó Pécska község határában fekvő, az ó-pécskai 2298. sz. tjkvben A. I. 8—9. sorsz. a ingatlanokra az árverést 2076 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi június hó 9-ik napján délelőtti 9 órakor ezen telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 207 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1902. évi március hó 11-ik napján.

Dr. Jakó,

kir. albiró.

866

320—1902. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszék 1900. évi 8516. számú végzése következtében Pécskai Takarékpénztár javára, Ponta Györgye és Társai ó-pécskai lakosok ellen 2000 kor. s jár. erejéig 1900. évi május hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1400 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: Nicholson W. Fülöp és Társa-féle 592. sz. gőzmozgony és teljes felszerelésének és ugyancsak fenti cég féle 581. sz. c-éplő szekrény és teljes felszerelésének Ponta Györgyöt illető $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{3}$ adára nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbíró 1900. évi V. 185/2. számú végzése folytán 2000 korona tőkekövetés, ennek 1900. évi március hó 30. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}$ % váltó díj és eddig összesen 241 kor. 13 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Ponta Stéva ó-pécskai lakos házána leendő eszközisére 1902. évi május hó 13. napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Pécskán 1902. évi május hó 1. napján.

Bozsidar Dezső,

kir. bírósági végrehajtó.

856

Eddig több mint

10.000.000 koronát

fizettünk ki osztálysorsjegy-nyeremények fejében.

A most kezdődő húzáshoz ajánljuk

osztálysorsjegyeinket

az alábbi áron: 3027

egy egész sorsjegy 12.— kor. egy fél sorsjegy 6.— kor.
egy negyed sorsjegy 3.— kor. egy nyolcad sorsjegy 1.50 kor.

! Pontos kiszolgálás !

!! Teljes titoktartás nyereség esetén !!

MERCURBANK

Budapest, IV. ker., Váci-utca 87. szám.

Telefon helyi és megyei 387. szám.

Miért???

vennénk silány külföldi padlófényezéseket drágán, mikor alant
jegyzett cég csontkeményre száradó

borostyánfényezést

1 kgrmos dobozban 60 krért.

Amerikai szagtalan villámpadló zománczat 1 kgr. tartalmu
üvegben 85 krért. Linoleum zománczfestéket 75 krért,
mindegyiket 3 színben és teljes jótállás mellett árusítja. —
Saját gyártmányu Latinober, Oker, Angyalveres, fekete, zöld és
ezekből vegyithető számtalan színű olajfe-téket kgrmonként 32
krért, fehér 36 krért. — Továbbá ezen szakmába tar-
tozó számtalan más cikket legolcsóbban ajánl.

Elvállal szobapadozatok festés és fénymá-
zolását az anyagok és csekély munkadíj felszámítása mel-
lett, szobafestő és mázó munkákat legutányo-
sabbban stilszerű kivitelben. Levélbeni megkeresések azonnal
elintéztetnek. — Vidéki rendeléseknél csomagolás díjtalan.

Kiváló tisztelettel

833

BRAUN N. ANTAL

Boros Béni-tér 6. — Forray-utca 7.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.